

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

2021-2027 г.

Настоящата програма е приета с Решение № 13-155, протокол № 13
от заседание проведено на 28.11.2024г. на Общински съвет – Тервел.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Съдържание

Списък на използваните съкращения **6**

I. ВЪВЕДЕНИЕ **8**

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА **14**

1. Природо-географски и териториално-административни фактори **14**

1.1. Географско положение **14**

1.2. Съседни общини **16**

1.3. Релеф **17**

III. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА **25**

1. Атмосферен въздух. Качество на атмосферния въздух (КАВ) **25**

2. Водни ресурси **28**

2.2. Питейни води **30**

2.3. Минерални води **30**

2.4. Водоснабдяване. Водопроводна мрежа **30**

2.5. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места **31**

2.6. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води **31**

2.7. Източници на замърсяване **33**

3. Отпадъци **34**

3.1. Генерирани отпадъци по видове и източници **35**

3.1.1. **Битови отпадъци** 35

3.1.2. **Производствени неопасни отпадъци** 36

3.1.4. **Опасни отпадъци** 38

3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъци **39**

3.2.1. **Събиране и транспортиране на отпадъци** 39

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

3.2.2. **Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци** 41

3.3. Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината 42

3.4. Рискове за замърсяване от депонирането на отпадъците 43

4. Почви и нарушени терени 43

4.1. Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители 43

4.2. Ерозирали почви 44

4.3. Вкислени и засолени почви 45

4.4. Физически нарушени почви и терени 45

5. Ландшафт 46

6. Защитени територии и зони и биоразнообразие 46

6.1. Защитени територии 46

6.2. Защитени зони 46

6.3. Биоразнообразие 51

6.4. Лечебни растения 51

6.5. Горско стопанство 51

7. Шум 52

8. Зелени площи в Община Тервел 53

9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизиращи лъчения 56

10. Управленски ресурси 61

10.1. Роля на Общинския съвет и общинската администрация при изпълнение на политиката по опазване на околната среда в община Тервел 61

10.2. Общински наредби, свързани с дейности по опазване на околната среда 63

10.3. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи, съседни общини, бизнеса, НПО 66

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

10.4. Информиране на обществеността 70

10.5. Системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда 70

10.6. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда - обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност: 71

11. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води 72

12. Озеленяване и чистота в населените места 72

13. Икономически показатели 72

13.1. Развитие на отделните отрасли в община Тервел 72

14. Финансови показатели 78

15. Демографски показатели 80

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT-АНАЛИЗ) 89

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ 93

VI. ЦЕЛИ 94

1.1. Стратегически цели 94

1.2. Специфични цели 94

1.3. Приоритети 95

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ 95

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА 102

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Списък на Таблиците

Таблица 1: Баланс на територията на Община Тервел 16

Таблица 2 Морфологичен състав на отпадъците в община Тервел, 2019 г. 36

Таблица 3. Приходи на община Тервел за периода 2014 – 2022 година в лева 78

Таблица 4. Разходи на община Тервел по функции 2014-2022 г. в лв 79

Таблица 5. Разходи по параграфи 79

Таблица 6. Брой на населението в община Тервел 2011г - 2021 г.; 80

Таблица 7 Детски градини в община Тервел за учебната 2020/21 г. 83

Таблица 8 Детски градини, деца, персонал, места и групи в община Тервел (уч. години 2014-2021 г.) .84

Таблица 9 Училища в община Тервел за учебната 2019/2020 г. 85

Таблица 10 Паралелки, учители и учащи в община Тервел по класове 85

Таблица 11Брой на напусналите ученици от I-ви до VIII-ми клас по учебни години в община Тервел ...86

Таблица 12 Средно годишен брой безработни и средно годишно равнище на безработицата в община Тервел. 89

Списък на фигурите

Фигура 1. Географско положение на община Тервел 14

Фигура 2: Баланс на територията на Община Тервел 15

Фигура 3: Административни граници на община Тервел 17

Фигура 4 Средномесечна продължителност на слънчевото греене в община Тервел 19

Фигура 5 Годишна промяна на температурата Тервел 20

Фигура 6 Годишна промяна на валежите - Тервел 21

Фигура 7 Средна скорост на вятъра в община Тервел по месеци 22

Фигура 8: Териториално-административно устройство на община Тервел 25

Фигура 9. Йерархична структура на градове-центрове в ИТСРСИР 67

Фигура 10. Възможности за сдружаване на общини за прилагане на интегрирани териториални инвестиции в североизточен регион. 68

Фигура 11 Население в под, над и в трудоспособна възраст в община Тервел за периода 2014-2020 г. 88

Фигура 12 Равнище на безработица в община Тервел, 2021 – 2022 г., % 88

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Списък на използваните съкращения

ЕС Европейски съюз

ЕК Европейската комисия

ЗРР Закон за регионалното развитие

ППЗРР Правилник за приложение на Закона за регионалното развитие

МРРБ Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ПМС Постановление на министерски съвет

МСП Малки и средни предприятия

ОП Оперативна програма

СИРП Североизточен регион за планиране

ДВ Държавен вестник

НСИ Национален статистически институт

SWOT Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите

СФ Структурни фондове

КФ Кохезионен фонд

ВЕИ Възобновяеми енергийни източници

ОП “РР” Оперативна програма „Региони в растеж”

ОП “РЧР” Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”

ПРСР Програма за развитие на селските райони

ОП “ОС” Оперативна програма „Околна среда

ОПТТИ ОП "Транспорт и транспортна инфраструктура"”

ДФЗ Държавен фонд земеделие

МРРБ Министерство на регионалното развитие и благоустройството

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

МОН Министерство на образованието

МТСП Министерство на труда и социалната политика

ПУРБ План за управление на речните басейни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Европейска политика

От десетилетия насам Европейският Съюз (ЕС) продължава да разширява обхвата на прилаганото законодателство в областта на опазването на околната среда. Понастоящем гражданите на ЕС използват вода със сравнително най-добро качество в света и над 18% от територията на съюза е определена като защитени зони. Въпреки това пред сектора продължават да стоят много предизвикателства, които следва да се адресират по структуриран начин.

Приета е 8-ата програма за действие за околната среда (ПДОС), която е задала рамката за изготвянето и изпълнението на политиките в областта на околната среда до 2030 г. Приемането и е предшествано от постигането на предварително споразумение с Европейския парламент през декември 2021 г. и представлява последният етап на процедурата за нейното приемане.

Осмата програма за действие за околната среда поставя за цел да ускори екологичния преход по справедлив и приобщаващ начин, а дългосрочната ѝ цел до 2050 г. е „Да живеем добре в пределите на нашата планета“.

Шестте тематични приоритетни цели на 8-ата ПДОС са свързани с намаляването на емисиите на парникови газове, адаптирането към изменението на климата, модела на растеж с възстановяване, амбицията за нулево замърсяване, опазването и възстановяването на биологичното разнообразие и намаляването на основните последици за околната среда и климата, свързани с производството и потреблението.

Съветът и Парламентът постигнаха съгласие по няколко благоприятстващи условия за постигане на приоритетните цели, и по-специално:

- намаляване на отпечатъка от материалите и потреблението в ЕС
- засилване на положителните за околната среда стимули
- постепенно премахване на вредните за околната среда субсидии, по-специално субсидиите за изкопаеми горива.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Съзаконодателите се споразумяха също така да включат в 8-ата ПДОС междинен преглед (през 2024 г.) на напредъка при постигането на нейните тематични приоритетни цели. След този преглед Комисията следва да представи, ако е целесъобразно, законодателно предложение за добавяне на приложение към 8-ата ПДОС, което да съдържа списък и график за действията в периода след 2025 г.

Преглед на национално законодателство

Законът за опазване на околната среда (ЗООС) е основният документ, уреждащ въпросите, касаещи състоянието на околната среда в България.
Там се засягат въпроси като:

✓ опазването на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората;

✓ съхраняването на биологичното разнообразие в съответствие с природната биогеографска характеристика на страната;

✓ опазването и ползването на компонентите на околната среда;

✓ контрола и управлението на факторите, които увреждат околната среда;

✓ осъществяването на контрол върху състоянието на околната среда и източниците на замърсяване;

✓ предотвратяването и ограничаването на замърсяването;

✓ създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда;

✓ стратегиите, програмите и плановете за опазване на околната среда;

✓ събирането и достъпа до информацията за околната среда;

✓ икономическата организация на дейностите по опазване на околната среда;

✓ правата и задълженията на държавата, общините, юридическите и физическите лица по опазването на околната среда.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Във връзка с обхвата на ЗООС са и задълженията на кметовете на общините, които, според чл. 79 от ЗООС, разработват програми за опазване на околната среда за съответната община в съответствие с указания на министъра на околната среда и водите.

Цели на програмата

Общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) има за цел да даде отговор на три ключови въпроса:

- къде сме сега (по отношение на опазването/замърсяването на околната среда)?
- къде искаме да отидем (в контекста на общоевропейските цели и приоритети)?
- как да стигнем до там (в контекстна на ограничените ресурси, принципите за устойчиво развитие и климатичните промени)?

Друга цел на програмата е да послужи, като средство за обединяване на заинтересованите страни – общинските органи, държавните институции, населението, гражданското общество и бизнеса на територията на общината, така че да се намери консенсус за разрешаването на идентифицираните проблеми и трудности, в контекста на опазването на околната среда в общината и по принцип.

Тук е и мястото, където ще се формулират приоритети за опазване на околната среда, които да бъдат синхронизирани и в унисон с националните програми и стратегии. Към тях ще се прецизират и специфични мерки, които общината да изпълни, прилагайки действащото законодателство, касаещо опазването на околната среда.

Програмата има и за цел да обоснове интервенциите, предложени за финансиране от общински, национални и международни източници на финансиране.

Методика

Основният документ, към който ще се придържат експертите при разработването на ОПООС са Методическите указания за изготвяне на програми за опазване на околната среда.

Основните елементи, които трябва да съдържа Програмата, са следните:

- ✓ Анализ на средата;
- ✓ Обща информация за общината (природно-географски и териториално-административни фактори);

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- ✓ Данни и информация за околната среда (въздух, водни ресурси, отпадъци, почви и нарушени терени, ландшафт, защитени територии и биоразнообразие, шум, зелени площи в населените места, радиационна обстановка и влияние от нейонизиращи лъчения, управленски);
- ✓ Икономически показатели;
- ✓ Финансови показатели;
- ✓ Демографски показатели;
- ✓ Социално-икономически показатели;
- ✓ Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT);
- ✓ Визия за околната среда;
- ✓ Цели;
- ✓ План за действие;
- ✓ Организация за изпълнението на програмата.

Анализът описва съществуващото състояние на сектора, установява причините, които предизвикват проблеми в развитието, и набелязва насоките на бъдещото развитие и възможните инвестиционни решения.

Анализът има за цел постигане на една широкообхватна оценка на факторите, които са от значение за развитието на съответния сектор, и описание на политическите, икономическите, социалните и технологичните фактори, които се отразяват върху развитието на съответния сектор.

Много важен елемент от анализа е намирането на отговор на въпроса какви данни са необходими в подкрепа на разработването на програмата. Важно е да има яснота какви данни трябва да съберат, кои са най-подходящите методи, кои данни имаме и какви липсват, какъв е балансът на количеството и качеството на данните, нужни ли са научни доказателства за необходимостта от целенасочена промяна. Анализът трябва да се базира на достоверни данни. Той показва в каква заобикаляща среда се намираме. В него се посочва: какъв е регионалният

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

характер на политиката, която искаме да провеждаме; каква е тенденцията в Европейския съюз.

Според Методологията за стратегическо планиране в Република България, SWOT анализът се използва при разработването на националните стратегии, отнасящи се до отделните сектори. Тези стратегии се разработват на базата на анализа на вътрешните (силни и слаби страни) и външните (възможности и заплахи) за средата фактори, като освен това се описват причините, предопределящи силните и слабите страни, възможностите и заплахите.

Изготвянето на общинската програма за опазване на околната среда (ОПООС) е в пълно съответствие с изискванията на нормативната база за опазване на околната среда, управление на отпадъците, в т.ч.:

- Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.91/25.09.2002 г.);
- Закон за управление на отпадъците (обн. ДВ. бр.53/13.07.2012 г.);
- Закон за биологичното разнообразие;
- Закон за защитените територии;
- Закон за водите;
- Закон за чистота на атмосферния въздух;
- Наредба за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 107 от 13.12.2013 г.)
- Наредба за третиране на биоотпадъците, приета с ПМС №235 от 15.10.2013 г. (Обн. ДВ, бр. 92 от 22.10.2013 г.)
- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки (обн., ДВ, бр. 85/06.11.2012 г., изм. и доп., бр. 76/30.08.2013 г.)
- Наредба № 6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн., ДВ, бр. 80 от 13.09.2013 г., в сила от 13.09.2013 г)

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

- Наредба за излезлите от употреба моторни превозни средства (Приета е ПМС №11 от 15.01.2013 г., обн., ДВ. бр. 7 от 25.01.2013 г.)
- Наредба за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (приета с ПМС №351 от 27.12.2012 г,, обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за отработените масла и отпадъчните нефтопродукти (приета с ПМС №352 от 27.12.2012 г,, обн. ДВ. бр.2 от 08.01.2013 г.)
- Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС №256 от 13.11.2013 г,, обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г,, в сила от 01.01.2014 г.)
- Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (Приета с ПМС №221 от 14.09.2012 г,, обн. ДВ. бр.73 от 25.09.2012 г.)
- Наредба №7 от 19.12.2013 г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци (обн., ДВ, бр. 111 от 27.12.2012 г.)
- Наредба за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС 277 от 5.11.2012 г. (Обн., ДВ, бр. 89 от 13.11.2012 г., в сила от 13.11.2012 г.)
- Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г.., приет с Решение № 459 на Министерския съвет от 17.06.2021 г.
- Методически указания за разработване на общински програми за управление на отпадъците, утвърдени със Заповед № РД-883/23.09.2021 г. на министъра на околната среда и водите;
- Действащите общински стратегии, планове и програми (https://www.tervel.bg/programi.php)
- Действащите общински наредби с отношение към управлението на отпадъците и опазване на околната среда.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Природо-географски и териториално-административни фактори

1.1. Географско положение

Община Тервел заема площ от 579.7 кв. км, разположена в Североизточна България, западната част на област Добрич. На север и северозапад общината граничи с общините Дулово, Алфатар и Кайнарджа от област Силистра, на изток с Крушари и Добричка община от област Добрич, на юг с Вълчи дол от област Варна, и на югозапад с Никола Козлево и Каолиново от област Шумен.

В общината има добре развита пътна мрежа. Административният център - гр. Тервел, отстои на 42 км от областния център - гр. Добрич, на 91 км от морското ни пристанище Варна и на 58 км от дунавското пристанище Силистра. На територията на общината няма изграден ж.п. транспорт. Най-близката ж.п. гара – гр.Дулово, отстои на 32 км от град Тервел.

Територията на общината се отличава с плодородна земя, с възможности за максимална механизация на производствените процеси в селското стопанство.

.

Фигура 1. Географско положение на община Тервел

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Общата площ на територията на община Тервел е 579 677 дка[1], което представлява 12,3% от територията на област Добрич.

Най-голяма площ заемат *земеделските територии* - общо 418 232 дка (71,10% от площта на общината при средно за страната 58,7%). Фиг.2

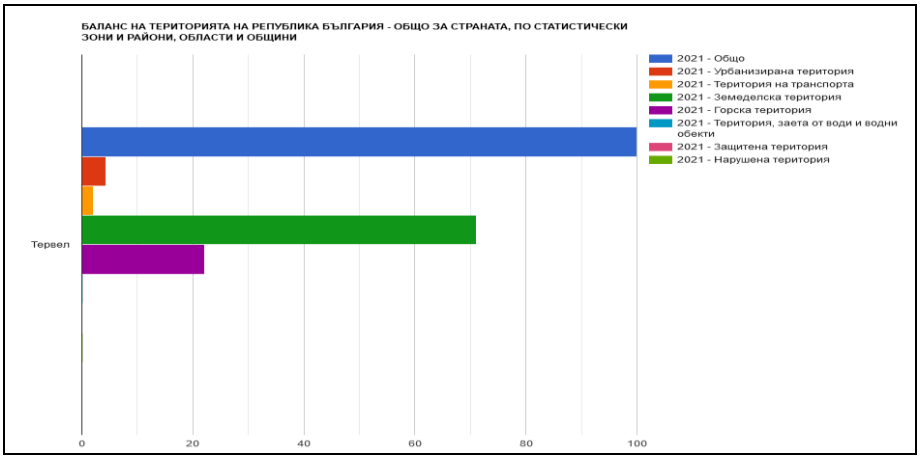

Фигура 2: Баланс на територията на Община Тервел

Размерът на *обработваемата земя* в земеделските територии е 353 671 дка. Показателят "обработваема земя на човек от населението" варира в твърде широки граници, като достига и екстремни стойности – от 3,4 дка/човек за землището на гр. Тервел, 8,3 дка/ч. за с. Божан и т.н., до 633,3 дка/ч. за с. Брестница и 833,6 дка/ч. за с.Войниково. Средно за общината този показател е 19,7 дка/ч. – три пъти по-висок от средния за страната (6,3 дка/ч.), два пъти по-висок от средния за Североизточния район за планиране (9,2 дка/ч.) и малко по-висок от този за област Добрич (16,5 дка/ч.).

В общината няма изградени *поливни площи* на държавни водоизточници.

Горските територии заемат площ от 127 520 дка (22,10% от територията на общината, при средно за страната 33,6%).

Територията на населените места и други урбанизирани територии е с площ 28 838 дка.

[1] *Източник:* Агенция по кадастъра към Министерството на регионалното развитие и благоустройството, "Баланс на територията на община Тервел по землища към 31.12.2000 година" (последен).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Останалата част от територията на общината се заема от водни площи – 787 дка, територии за добив на полезни изкопаеми и депа за отпадъци – 860 дка и територии за транспорт и инфраструктура – 3440 дка.

На територията на общината преобладаваща е *частната собственост* на земите – 265 436 дка, или 45,8% от общата територия на общината. *Държавна собственост* са 190 314 дка (32,8%). *Общинска* е собствеността върху 95 922 дка (16,5%). Една от възможностите за провеждане на целенасочена политика от общината е рационалното използване на земеделските земи, чиято собственост не е възстановена по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (ЗСПЗЗ), и съгласно този закон те се стопанисват и управляват от общината. След изтичането на 10-годишен срок от влизането в сила на плановете за земеразделяне тези земи стават общинска собственост.

Таблица 1: Баланс на територията на Община Тервел

	2021							
	Общо	Урбанизирана територия	Територия на транспорта	Земеделска територия	Горска територия	Територия, заета от води и водни обекти	Защитена територия	Нарушена територия
	%	%	%	%	%	%	%	%
Община Тервел	100.00	4.31	2.16	71.10	22.10	0.14	0.04	0.14

Източник: (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=1946)

1.2. Съседни общини

Община Тервел е разположена в западната част на област Добрич. С площта си от 579,677 km^2 заема 3-то сред 8-те общините на областта, което съставлява 12,28% от територията на областта. Границите ѝ са следните:

- на североизток – община Крушари;
- на изток – община Добрич-селска;
- на юг – община Вълчи дол, област Варна;
- на югозапад – община Никола Козлево и община Каолиново, област Шумен;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

- на запад – община Дулово, област Силистра;
- на северозапад – община Алфатар, област Силистра;
- на север – община Кайнарджа, област Силистра.

Фигура 3: Административни граници на община Тервел

1.3. Релеф

Територията на община Тервел попада в обсега на Лудогорското сводово издигане, част от Дунавската равнина и се характеризира с нискохълмист релеф, леко наклонен на север и изток, поради което преобладават северните, североизточните, северозападните и източни изложения. Релефът се изгражда от Добруджанските плата, които се намират северно и източно от Поповско-Разградските и Самуилови височини. По-големи суходолия са “Суха река” и “Кана гьол”. Към тях от платовидната равнина се вливат по-къси суходолия, като “Малкото суходолие”, “Големият дол”, “Тополовият дол”, “Сухият дол” и др. Платата между тях са накъсани от долове, поради което релефът има нискохълмист характер. Той е добре разчленен със сравнително добре запазена льосова покривка. Интересни скални венци с пещери има в крайселищните територии на селата Балик, Оногур, Попгруево и други. Нивото на подпочвените води е дълбоко и не усложнява инженерно–геоложката обстановка при строителство на сгради и съоръжения. На терена не се наблюдават физико-геоложки явления като свлачища и срутища.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

В теренно отношение общината има благоприятни условия за строителство на сгради и съоръжения от различен вид и тип.

Районът предлага добри условия за развитието на селищната мрежа, за удобното разположение на техническата инфраструктура и сравнително удобни територии за развитие на селското стопанство.

1.4. Климат

Територията на община Тервел попада в умереноконтиненталната климатична област. Формирането на климата става под влияние на трансформирани океански въздушни маси, нахлуващи предимно откъм северозапад и запад, континентални въздушни маси на умерените ширини, нахлуващи предимно от североизток, континентални въздушни маси, формирани над самия Балкански полуостров. Известно влияние при формирането на местния климат оказва и близко разположения Черноморски басейн.

Откритостта на Дунавската равнина на север позволява безпрепятствено нахлуване на студените континентални въздушни маси, поради което зимата е доста студена, пролетните мразове са често явление, лятото е сравнително топло. Най-топлият летен месец е юли, температурата на въздуха достига около 24ºС. Първите есенни мразове настъпват около 10 октомври. Средната януарска температура се движи около – 2,5 / – 1,5ºС. Сумата на валежите е малка: 85-144 мм. Най-много валежи падат през лятото, по-голяма част от които през първата му половина. Валежните суми през пролетта и есента не се отличават с голяма разлика, съответно между 85-140 мм и 115-150 мм. Характерни за пролетта са късните мразове, които се прекратяват едва към 10-20 април. Те са особено опасни, защото се явяват след започването на вегетационния период.

Периодичните засушавания са често явление. Вследствие на тези климатични особености агротехническите мероприятия трябва да се насочат към по-високо влагонабиране и ефективно изразходване на влагата чрез навременна почвоподготовка. Вегетационният период е от 6 до 7 месеца и е сравнително благоприятен, като се изключи началото на пролетта.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Слънчевата и космическа радиация са един от факторите, оказващи влияние на екологичното и санитарно-хигиенното състояние на селищата. Годишната продължителност на слънчевото греене е 2021 часа при сумарна слънчева радиация 3100 MJ/ м 2.

Фигура 4 Средномесечна продължителност на слънчевото греене в община Тервел (брой дни)

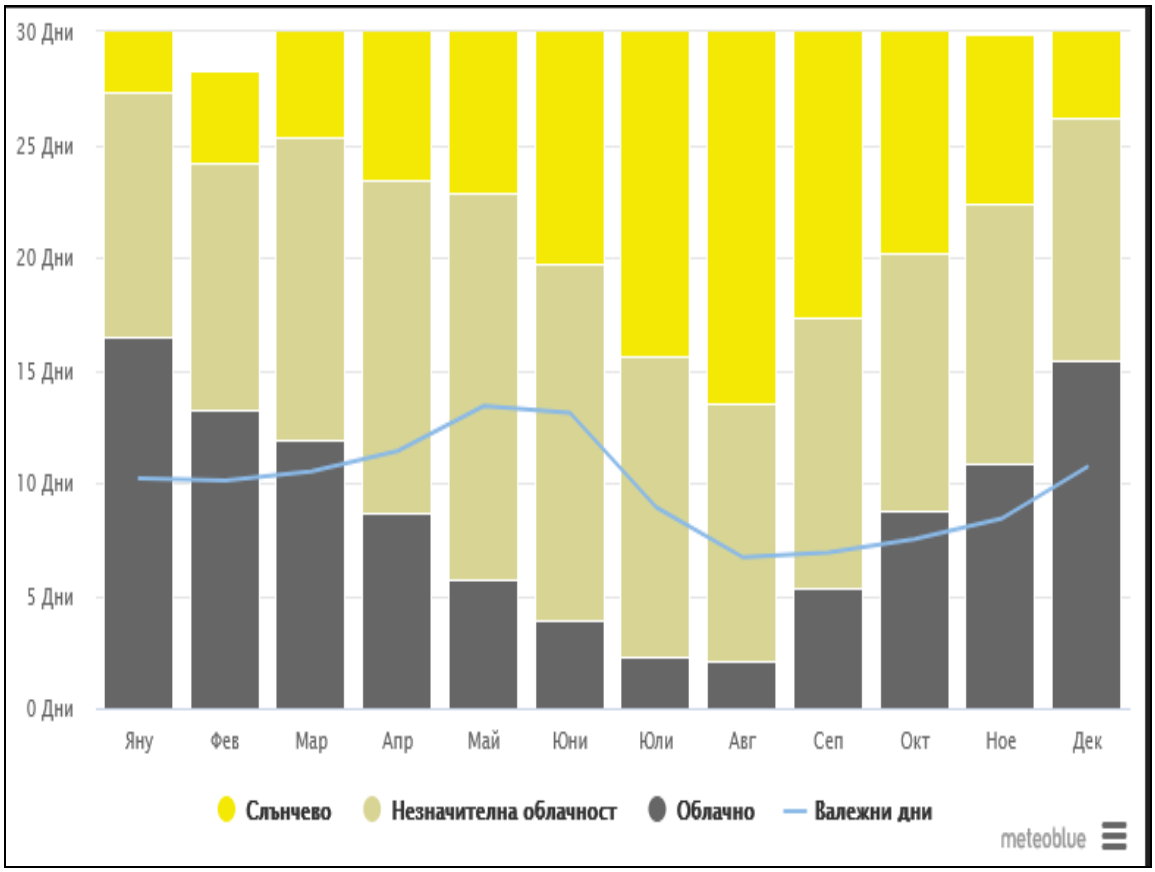

Източник: meteoblu.com

Обобщените констатации засягащи климатичния ресурс на общината показват, че в температурно отношение не съществуват сериозни климатични пречки за нормално протичане на стопанската и транспортната дейност и за функциониране на нормалния жизнен цикъл на територията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Температурен режим

Фигура 5 Годишна промяна на температурата Тервел

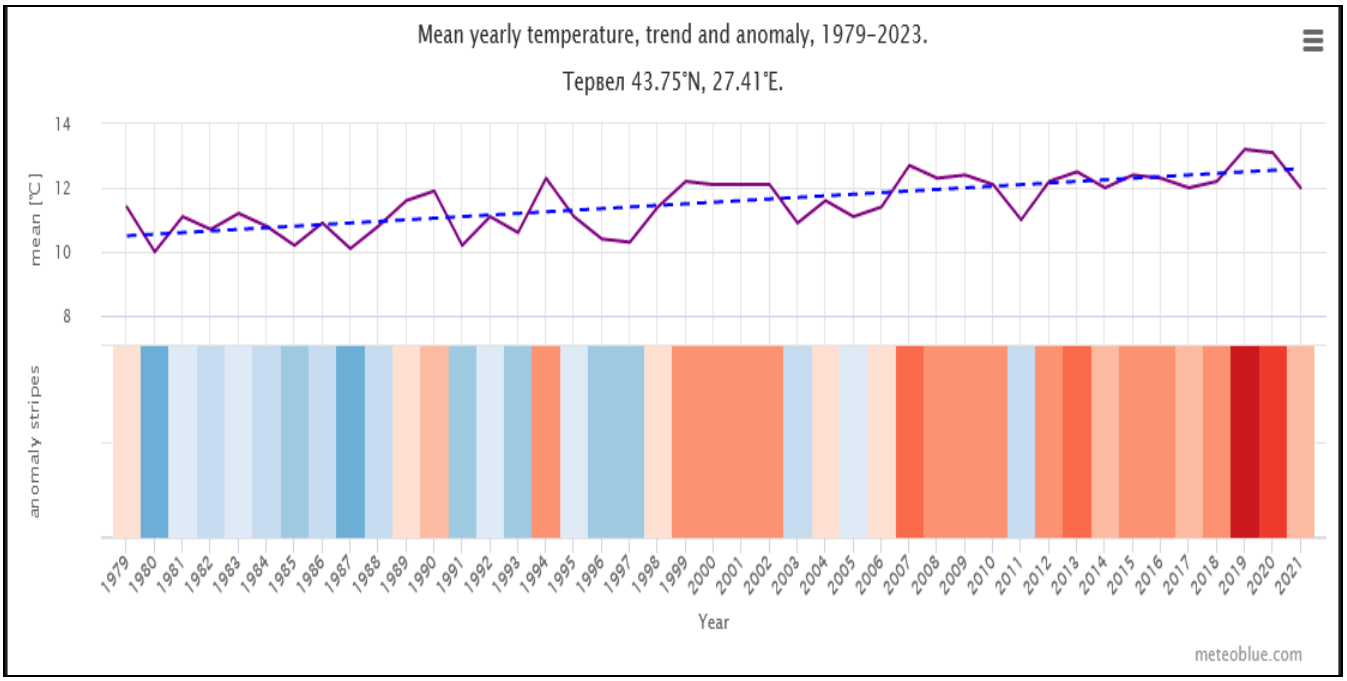

Източник: meteoblu.com

На горната графика е показана приблизителна оценка на средната годишна температура за по-големия регион на Тервел. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на климатичните промени. Ако линията на тенденцията върви нагоре отляво надясно, тенденцията на температурата е положителна и в Тервел става все по-топло поради изменението на климата. Ако е хоризонтална, не се наблюдава ясна тенденция, а ако върви надолу, условията в Тервел стават все по-студени с течение на времето.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на затопляне. Всяка цветна ивица представлява средната температура за една година - синята е за по-студени, а червената - за по-топли години.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Режим на валежите

Фигура 6 Годишна промяна на валежите - Тервел

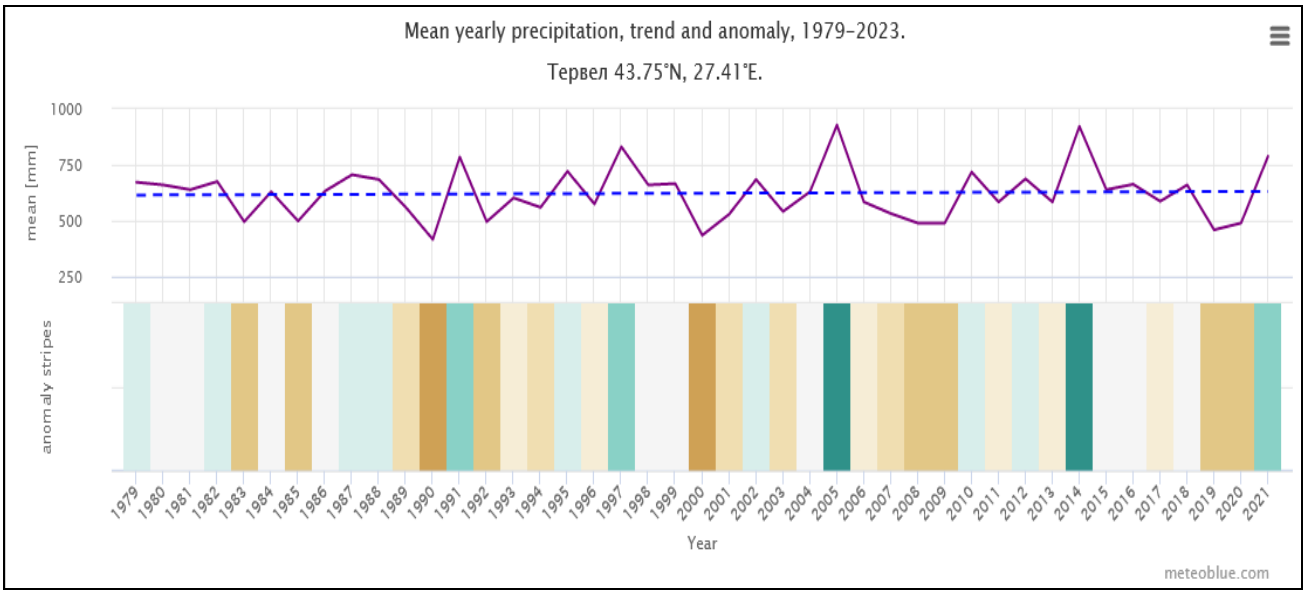

Източник: meteoblu.com

Горната графика показва оценка на средното общо количество валежи за по-големия регион на Тервел. Прекъснатата синя линия е линейната тенденция на изменението на климата. Ако линията на тенденцията върви нагоре отляво надясно, тенденцията на валежите е положителна и в Тервел става все по-влажно поради изменението на климата. Ако е хоризонтална, не се вижда ясна тенденция и ако върви надолу, условията в Тервел стават все по-сухи с течение на времето.

В долната част на графиката са показани т.нар. ивици на валежите. Всяка цветна ивица представлява общата сума на валежите за дадена година - зелена за по-влажни и кафява за по-сухи години.

Снежна покривка

Снежната покривка е неустойчива, образува се през първото десетдневие на декември и рядко се задържа дълго. Времето на задържане на снежната покривка има голямо значение за селското стопанство. Появяването ѝ предпазва почвата от замръзване. Стопяването на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

снежната покривка обикновено става в началото на март, което е важна предпоставка за овлажняване на почвата.

Вятър

Диаграмата на фиг. 8 показва колко са очакваните дни в месеца за община Тервел, в които вятърът ще достига определена скорост.

Фигура 7 Средна скорост на вятъра в община Тервел по месеци

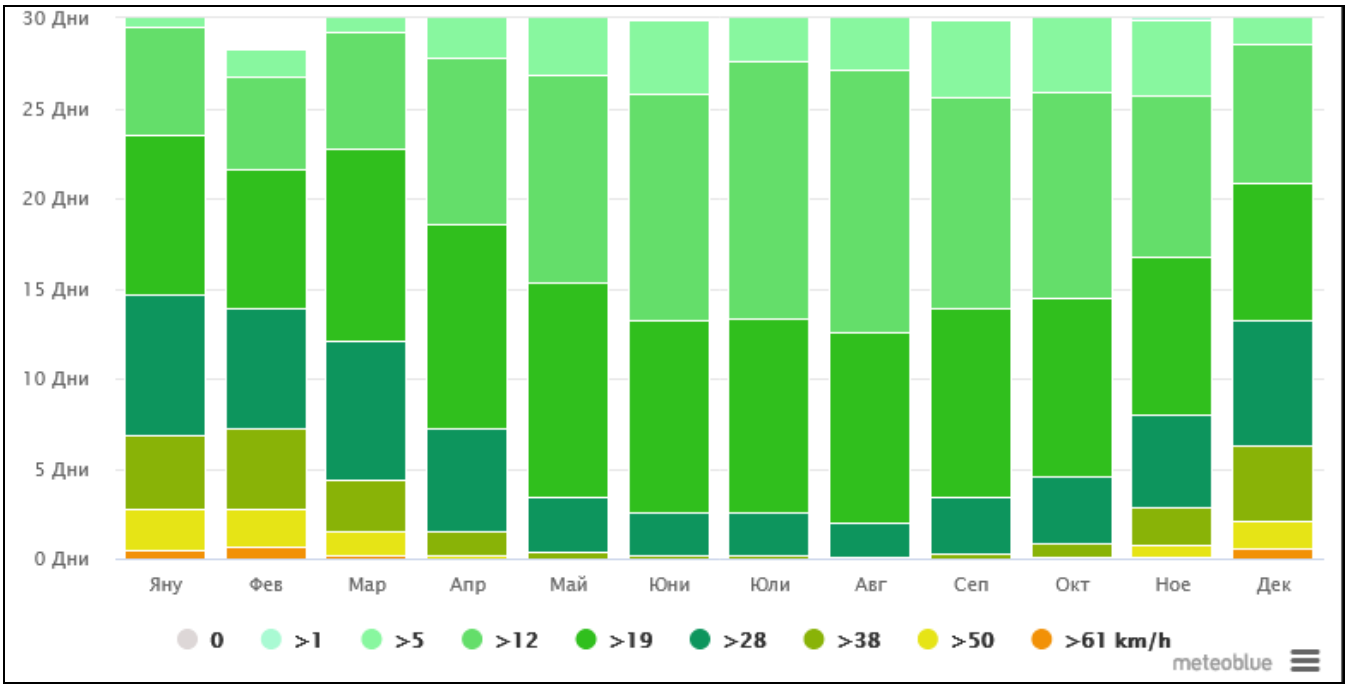

Ветровата циркулация се определя от циклоналните и антициклоналните процеси и релефа. Основните характеристики на вятъра се дефинират от неговата посока и скорост. В района западните и северозападните ветрове са свързани обикновено с циклоналната дейност, а източните и североизточните – с антициклоналната, като главно през зимата те пренасят студен континентален въздух.

Потенциал за използване на ВЕИ

Обхватът на ВЕИ в България включва: водна енергия, биомаса, слънчева енергия, вятърна енергия и геотермална енергия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Общинските политики за насърчаване и устойчиво използване на местният ресурс от ВЕИ са важен инструмент за осъществяване на националната политика и стратегия за развитие на енергийният сектор, за реализиране на поетите от страната ни ангажименти в областта на опазване на околната среда и за осъществяване на местно устойчиво развитие.

Общинската програма за насърчаване на използването на ВЕИ е израз на политиката за устойчиво развитие на община Тервел.

Основният вид ВЕИ, който се използва в община Тервел е биомаса – дърва за горене. Докато в обществения сектор потреблението на дърва за горене е несъществено, то потреблението им сред населението се увеличава. Основен проблем тук е множеството нискоефективни, физически и морално остарели горивни системи. Липсват термосоларни инсталации в общинския сектор.

Към момента, по данни на общинската администрация Тервел, е допуснато изготвянето на множество Подробни Устройствени Планове – Планове за Застрояване (ПУП-ПЗ) по искане на различни инвеститори, свързани с използването на ВЕИ на територията на общината. Преобладават инвестиционни намерения за изграждане на ветрогенератори и фотоволтаични централи. При съгласуването на проектите, за част от инвестиционните намерения се оказа, че са недопустими.

Съществуващи трудности и пречки

Основни пречки за реализиране на ВЕИ проекти в община Тервел :

- висока цена на инвестициите във ВЕИ;
- недостатъчни средства (както общински, така и у населението на общината);
- допълнителни ограничения на финансовата самостоятелност на общината;
- липса на достатъчни стимули за рационално енергопотребление;
- затруднен достъп до инвестиции за проекти за ВЕИ;
- липса на систематизирани данни за местния потенциал на ВЕИ.
- липса на достатъчно познания за приложими ВЕИ технологии.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- липса на достатъчен брой специалисти в общинската администрация с компетенции в сферата на ВЕИ

Изготвена е краткосрочна програма за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива на община Тервел за периода 2020 г.- 2023 г.

Стратегическата цел на Програмата за насърчаване на използването на ВЕИ е създаване на предпоставки за превръщане на община Тервел в енергийно ефективна и екологична Община.

1.5. *Полезни изкопаеми*

Община Тервел е бедна на полезни изкопаеми. Разкрити са нерудни изкопаеми – варовик и каолин. Разработени са кариери за варовик с местно значение за пътно строителство в селата Балик и Мали Извор, които към настоящия момент не функционират. В района на селата Орляк, Нова Камена и Жегларци са установени перспективни запаси от каолинова суровина от порядъка на 100 млн. тона. Поради високото съдържание на желязо, суровината не е пригодна за стъкларско-порцелановата промишленост, но може да се използва за нуждите на огнеупорната промишленост, а пясъците – като суровина за стъкларската и леярската промишленост и за строителството.

1.6. Кметства и населени места в Община Тервел

Към 31.12.2016 година населението на община Тервел възлиза на 15554 души. Наблюдава се трайна тенденция за намаляването му, като към 31.12.2021 г. броя на населението възлиза на 14941 души, а към 31.12.2022 г. – на 11821 души. (https://nsi.bg).

Това се дължи както на отрицателния естествен прираст, така и на повишената миграционна подвижност на населението. Селищната мрежа е представена от 24 населени места, включително общинския център град Тервел и 23 села (Фиг.9).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

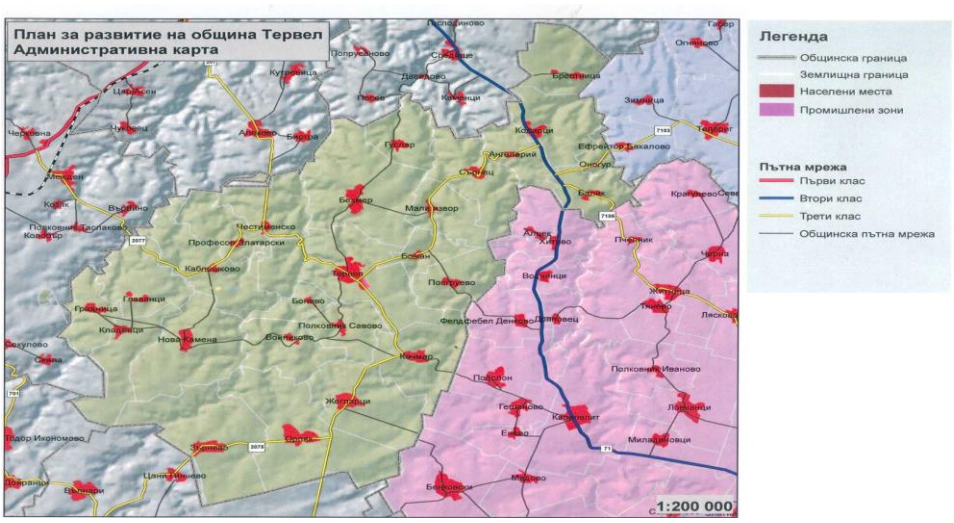

Фигура 8: Териториално-административно устройство на община Тервел

Населението е неравномерно разпределено по територията. През 2021 г. градското население е 5385 души от общото население на общината и е концентрирано в единствения град по територията й - Тервел. В селата живеят 9556 души. През 2022 г. градското население е намаляло до 4598, а в селата населението е намаляло до 7223 души.

III. ДАННИ И ИНФОРМАЦИЯ, ОТНАСЯЩИ СЕ ДО ОКОЛНАТА СРЕДА

1. Атмосферен въздух. Качество на атмосферния въздух (КАВ)

Замърсяването на атмосферния въздух на територията на общината се дължи основно на транспортния поток по градската улична мрежа, промишлеността, битовото отопление през студения период, селскостопанските дейности в близост до територията, дейности върху открити площи с насипни материали (сметища, строителни площадки и други).

Под „качество на атмосферния въздух” се разбира състоянието на въздуха на открито в тропосферата, с изключение на въздуха на работните места, определено от състава и съотношението на естествените и съставки и добавените вещества от естествен или антропогенен произход.

Качеството на атмосферния въздух /КАВ/ се оценява чрез норми, т.е. определени нива (стойности) за концентрациите на основните замърсители в атмосферния въздух, регистрирани за определен период от време (1 час, 8 часа, 24 часа, 1 година), установени с цел

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

избягване, предотвратяване или ограничаване на вредни въздействия върху здравето на населението и /или околната среда, като тези нива следва да бъдат постигнати в определен за целта срок, след което да не бъдат превишавани.

<u>Организирани източници на замърсяване</u>

Върху разглежданата територия организираните източници са предимно от производствен характер. На територията на град Тервел са разположени:

- Завод за гъвкави опаковки „Пластхим-Т" АД
- Шивашко производство „Дека" ООД
- Фирми за алуминиева и PVC дограма
- 6 обекта за съхранение и търговия с петролни продукти (бензиностанции)

Точкови

Всички източници на вредни емисии, които имат определени параметри (точни координати, височина, напречно сечение, скорост на газовия поток, дебит, температура на газа и масов поток на вредни вещества) се характеризират като стационарни точкови източници. Това са димоходите (комини) на горивни инсталации, изпускателните устройства на производствени вентилации и аспирации.

От изброените по горе, с подобни източници разполагат:

- „Пластхим –Т" АД – котелна централа и аспирации на агломератори
- МЦ Тервел- разполага с пещ за изгаряне на болнични клинични отпадъци, която към датата на изготвяне настоящата програма, не е в експлоатация и не се използва.

Площни

Поради определено ниското застрояване, характера на терена, вида на отоплителните уреди, като площни източници могат да се приемат комините на битовото отопление на населението.

Линейни

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Транспортният поток от леки и товарни автомобили, автобуси и автотракторна техника, допринасят в много голяма степен за влошаване на качеството на атмосферния въздух. Отделяните от двигателите вредни вещества в състава на изгорелите газове (азотни оксиди, въглероден оксид, серни оксиди, сажди и летливи органични съединения), както и прахът са в основата на замърсяването на приземния атмосферен слой в градската част на територията. В района на община Тервел, няма интензивен автомобилен трафик, не е извършван анализ на въздействието на емисиите от транспортния трафик и битовото отопление.

Неорганизирани източници на замърсяване

На територията на общината съществуват редица неорганизирани източници на атмосферно замърсяване. Това са дихателите на горивния резервоар в предприятието „Пластхим –Т" АД, обектите за съхраняване и търговия с горива, открити площи за насипни материали. Такива източници са бензиностанциите, площадки със строителни отпадъци.

Замърсяващи вещества на атмосферния въздух в района

Основните замърсяващи вещества са прах, серен диоксид (SO2), азотни оксиди (NOx), аерозоли.

Серният диоксид принадлежи към групата на серните оксиди (SOx), които се формират при изгаряне на горива с високо сярно съдържание.

Здравни ефекти – проблеми с дишането, респираторни заболявания, повишена чувствителност на тези, които имат хронични заболявания като бронхит, ефизем и сърдечно – съдови заболявания.

Препоръка – болни с хронични респираторни заболявания са по - чувствителни към завишени концентрации на SO2. Необходимо е да се избягва продължителен престой при концентрации над ПДК.

Азотни оксиди – те са повсеместно разпространени основни замърсители на атмосферния въздух.Техните емисии са продукт на промишлената дейност, автомобилният транспорт и горивните процеси.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Групата на азотните оксиди включва различни оксиди на азота, като най – широко застъпените в различните емисии са NO и NO2.

Здравни ефекти – възпаления на белия дроб и понижена устойчивост на респираторни инфекции (грип). Продължителното въздействие на концентрации над ПДК може да причинят структурни промени в белия дроб.

Препоръка – болни с хронични респираторни заболявания са по чувствителни към завишени концентрации на NOx.

Прахови частици (аерозоли) – те са едни от основните и най често срещани атмосферни замърсители. Праховите аерозоли се емитират директно от множество и разнообразни източници или се формират вторично като продукт на химически трансформации в атмосферата. Здравните ефекти, провокирани от праха, зависят от размерите, от химичния състав на твърдите частици от участъка на респираторната система, в който те се отлагат.

Концентрациите на замърсяващите вещества на територията на община Тервел, не надвишават пределно допустимите.

2. Водни ресурси

На територията на община Тервел липсват повърхностно течащи води; характерен е непостоянен речен режим. При силни дъждове и при топене на снеговете по суходолията се събират течащи води в деретата, които по-късно пресъхват. При големи дъждове водите прииждат с голяма сила и унищожават всичко по леглата си.

На територията на община Тервел има 16 регистрирани язовира, позовавайки се на официалния регистър на язовирите в Р България. https://dams.damtn.government.bg/index.php?formdata%5Btitle%5D=&formdata%5Bobstina%5D=DOB27&view=items&option=com_webregister&Itemid=107)

С най-голям наличен полезен обем са Тервел, Сърнец 1 и 2, Честименско 1 и 2. Използват се основно за рибовъдство, ретензия на високите води, регулиране на каналния отток.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

2.1. Подземни води

В община Тервел са проверени проводимостта на речното легло и дерета на разстояние до 500 м. от язовирните стени на яз. „Честименско“, яз. „Честименско 1“, яз. „Тервел“, яз. „Тервел Х“, яз. „Хан Тервел“, яз. „Божан“, яз. „Сърнец 1“, яз. „Сърнец 2“, яз. „Оногур“, яз. „Жегларци“, яз. „Войниково“, яз. „Зърнево“, яз. „Зърнево 2“, яз. „Брестница“, яз. „Попгруево“, яз. „Безмер“, яз. „Безмер 2“ и яз. „Пластхим“.

За участък сухо дере, приток на река Хърсовска, преминаващо през населеното място на с. Нова Камена, е широко и проводимо. Без постоянен воден приток, захранва се от атмосферни води. С осигурена проводимост за ниски и средни води.

За участък сухо дере, приток на река Хърсовска, преминаващо през населеното място на с. Войниково, е широко и проводимо. Без постоянен воден приток, захранва се от атмосферни води. С осигурена проводимост за ниски и средни води.

Река Хърсовака в участък след ретензионния язовир „Тервел Х“ е с добра проводимост за високи води, руслото представлява широка долина, заета с обработваеми площи, с недобре оформено речно корито.

Дере до с. Попгруево, руслото на дерето е широко, с добра проводимост, въпреки обрастването с висока тревна растителност на коритото.

В ПСОВ „Тервел“ е предвидено да се отвеждат за пречистване отпадъчните води от канализационната мрежа на гр. Тервел. През 2018 г. се реализира проект „Разширение и реконструкция на ПСОВ Тервел, реконструкция и доизграждане на канализационната мрежа и реконструкция на водопроводната мрежа на град Тервел“, финансиран по Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ с безвъзмездна финансова помощ, съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и кохезионния фонд на европейския съюз. Реконструираната ПСОВ е въведена в експлоатация.

През месец март 2020 г. е унищожена част от Главен канализационен колектор II, същия е възстановен и е с нормална експлоатация считано от декември 2021г.

ПСОВ и прилежащата канализационна мрежа работят в нормални експлоатационни условия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

2.2. Питейни води

Питейното водоснабдяване се осъществява от подземни водоизточници чрез помпени станции – град Тервел, Полковник Савово, Нова Камена, Зърнево, Сърнец, Жегларци, Пластхим, сондажен кладенец. Водоемите се намират в източната част на град Тервел, в непосредствена близост до завод Пластхим. Те са еднокамерни по 2000м³, полувкопани. Включването на водоемите във водоснабдителната мрежа на Тервел е наложително, тъй като в момента се нагнетяват водни количества директно в мрежата, което води до възникване на голям брой аварии.

Всички населени места на територията на Общината са водоснабдени. Използваната питейна вода се консумира основно от населението, следващите по големина консуматори са промишлеността и услугите.

2.3. *Минерални води*

На територията на община Тервел до момента не е установено наличие на минерални води и респективно няма водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

2.4. Водоснабдяване. Водопроводна мрежа

Населените места на община Тервел се водоснабдяват от помпените станции „Полковник Савово“, „Коларци“, „Орляк“, „Кладенци“ и сондажи ЖФК-Тервел, дълбок сондаж в с. Безмер и дълбок сондаж в с. Зърнево. Кула-водоемите в с. Честименско и с. Полковник Савово са за ремонт, а в с. Кочмар и с. Каблешково не работят. Водоемът в с. Сърнец не работи нормално, а резервоарът в с. Орляк има пукнатини и не работи. Водите се отличават с микробна чистота и могат да се използват за питейни нужди без пречистване. Всички населени места на територията на общината са водоснабдени.

Външната водопроводна мрежа на територията на общината е с обща дължина 170 км, като азбестоциментовите водопроводи са 166 км, а стоманените – 4 км. Вътрешната водопроводна мрежа е 199 км, преобладаващо азбестоциментови тръби.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

За съжаление водопроводната мрежа не е в добро експлоатационно състояние и загубите на питейна вода са големи – повече от 60 %.

През периода 2014-2020г е извършена рехабилитация водопроводната мрежа с дължина общо 26,9 км.

2.5. Степен на изграденост, степен на ползваемост и състояние на канализационната система в населените места

На територията на общината канализационна мрежа е изградена единствено в град Тервел. Тя е тип „смесена", като степента на изграденост е 100% и е в много добро експлоатационно състояние.

Средно денонощното водно количество на заустваните отпадни води е 690 куб.м/ден или около 8л/сек.

През последните години са извършвани дейности по изграждане на нова и рехабилитация на съществуващата канализационната мрежа на територията на общината.

2.6. Селищни пречиствателни станции за отпадъчни води

В град Тервел има изградена ПСОВ, която е реконструирана през 2017 г. по проект BG16M1OP002-1.005 Втора фаза на проекти за изграждане на ВиК инфраструктура, чието изпълнение е стартирало по ОПОС 2007-2013 г. Във всички останали селища на общината битово-фекалните води от населението се заустват в септични ями, които периодично се почистват от специализираните автомобили. Отпадните води от предприятията „Пластхим–Т' АД и „ДЕКА" ООД се заустват в градската канализация.

Градска пречиствателна станция за отпадъчни води

Станцията е проектирана през 1978 г., и въведена е в експлоатация през 1998 г. През 2018 г. е реконструирана.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Реконструираното съоръжение представлява втора фаза от проекта за воден цикъл на град Тервел. Финансирането е осигурено от ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ Общата стойност на съоръжението е 4 989 675,00 лв. без ДДС.

След приключване на договора за строителсво са изградени и въведени в експлоатация следните съоръжения:

1. Обслужваща сграда;
2. Биореактор с циклично действие (SBR) ;
3.Входна помпена станция /Изравнител;
4. Сграда механично пречистване и обезводняване;
5.Силоз за утайка/ Утайкоуплътнител;
6. Сграда Въздуходувки
7. Контактен резервоар
8. Помещение за ел. и кипп табла;
9. Входна шахта с подвижен ръб;
10.Водомерна шахта;
11. Довеждащ водопровод;
12. Външено обслужващ път ;
13. Площадкови комуникации включително и ревизионни и кранови шахти и външна ВиК

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

мрежа

14. Кабелна мрежа и оперативни кабели, районно осветление.

Към настоящия момент в ПСОВ се отвеждат за пречистване отпадъчните води от канализационната мрежа на гр. Тервел., като е осигурено механично, биологично пречистване, денитрификация и дефосфатизация на отпадъчните води. Пречистените отпадъчни води след ПСОВ се заустват в дере Ошмиекинлик.

2.7. Източници на замърсяване

2.7.1. Замърсяване на водите

Няма регистрирани замърсявания на питейни водоизточници с изпускани отпадъчни води.

Потенциалните източници на замърсяване на водите са от антропогенен характер.

Основните рискове са свързани с:

А. Дифузни източници на замърсяване:

- ✓ Урбанизирани територии - населени места и обекти без канализация (използват се септични ями, поливни кладенци и др.);
- ✓ Отпадъци - нерегламентирани депа за твърди битови отпадъци.
- ✓ Неконтролируемо депониране на отпадъци;
- ✓ Земеделски земи - при неконтролирано торене;
- ✓ Животновъдство – неконтролируемо натрупване на торови маси;
- ✓ Промишленост – индустриални площадки, складови площи на предприятия, добив на полезни изкопаеми и др.;

В. Точкови източници на замърсяване на повърхностните води:

- ✓ Заустванията на непречистени отпадъчни води малките населени места;
- ✓ Заустване на отпадъчни води от предприятията, които не разполагат с локални пречиствателни съоръжения.

2.7.2. Замърсяване на атмосферния въздух

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

На територията на общината съществуват редица неорганизирани източници на атмосферно замърсяване. Това са дихателите на горивния резервоар в предприятието „Пластхим – Т” АД, обектите за съхраняване и търговия с горива, открити площи за насипни материали. Такива източници са бензиностанциите, площадки със строителни отпадъци.

Замърсяващи вещества на атмосферния въздух в района: Основните замърсяващи вещества са прах, серен диоксид (SO2), азотни оксиди (NOx), аерозоли.

Концентрациите на замърсяващите вещества на територията на община Тервел не надвишават пределно допустимите.

Изводи:

- ✓ Като цяло, качеството на атмосферния въздух в общината отговаря на стандартите и не създава здравен риск за населението й.

3. Отпадъци

Отпадъците са пряк замърсител на въздуха, водите и почвата и носят непосредствен риск за здравето на човека, затова решаването на проблемите, свързани с управлението на отпадъците, се явяват едни от най-сериозните. От друга страна, голяма част от отпадъците притежават ценни суровинни качества и могат да бъдат рециклирани и отново оползотворени в производството и в селското стопанство.

Община Тервел е част от Регион Добрич, включващ общините Добрич, Добричка, Тервел, Никола Козлево, Крушари, Каварна, Шабла, Генерал Тошево и Балчик. Към регионалната система са изградени Регионално депо за отпадъци в с. Стожер на областно ниво, Претоварна станция (ПС) за отпадъци в гр. Тервел и Претоварна станция (ПС) за отпадъци в гр. Балчик. ПС Тервел е с капацитет за третиране на отпадъците от две общини - Тервел и Никола Козлево. Към настоящия момент в нея постъпват генерирани битови отпадъци само от община Тервел. Отпадъците се транспортират със специализирани сметосъбиращи автомобили. В ПС отпадъците се пресоват с преса за компактиране до достигане на плътност 500 кг/куб. м., след което с пресконтейнери с обем 20 куб. м. се извозват до Регионалното депо в с. Стожер (на 60 км. от Тервел) за последваща обработка.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Технологично площадката на ПС е разположена на две нива, като са изградени кантари, КПП за регистрация и охрана, административно-битова сграда, гаражи с автомивка и работилница, трафопост, съоръжение за пресоване и съоръжение за измиване и обеззаразяване на автомобилни гуми.

3.1. Генерирани отпадъци по видове и източници

3.1.1. Битови отпадъци

Системата за организирано сметосъбиране в Община Тервел обхваща 99,28% от населението на общината по данни на ГРАО към 15.03.2022г., а именно селата - Ангеларий, Балик, Безмер, Бонево, Божан, Главанци, Градница, Жегларци, Зърнево, Каблешково, Коларци, Кочмар, Кладенци, Нова Камена, Орляк, Оногур, Полковник Савово, Попгруево, Сърнец, Честименско и град Тервел.

Съдове за отпадъци предоставени на населението:

- Метални контейнери тип "Бобър" с обем 1,1м3 - 346 бр.
- Пластмасови контейнери с обем 1,1м3 - 63 бр.
- Метални контейнери с обем 4м3 - 26 бр.
- Пластмасови кофи тип "Мева" - 1400 бр.

През 2022г. са закупени 70 бр. контейнери с обем 1,1м3.

През 2023 г. са закупени още 40 бр. метални контейнери тип „Бобър“ и 70 бр. метални кофи тип „Мева“ за нуждите на сметосъбирането в общината.

В община Тервел няма населени места с население над 10 000 жители, съгласно което на този етап не се предвижда площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т. ч. едрогабаритни отпадъци, опасни отпадъци и други по чл. 19, ал. 3, т. 11 от ЗУО.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Таблица 2 Морфологичен състав на отпадъците в община Тервел 2022г.- 2023 г.

Вид Отпадък	-	Средни Стойности % Пролет	Средни Стойности % Лято	Средни Стойности % Есен	Средни Стойности % Зима	Средногодишен Процент
Хранителни	-	3%	15%	4%	15%	9%
Хартия	-	8%	11%	6%	1%	7%
Картон	-	18%	11%	22%	22%	18%
Пластмаса	-	24%	9%	12%	13%	15%
Текстил	-	5%	12%	2%	5%	6%
Гума	-	0%	0%			0%
Кожа	-					
Градински	-	18%	7%	42%	22%	22%
Дървесни	-	4%	3%			2%
Стъкло	-	4%	5%	1%	6%	4%
Метали	-	4%	1%	0%	1%	2%
Инертни>4 см	-	3%	13%	7%	3%	7%
Опасни	-	1%	1%	1%	1%	1%
Други	-	5%	3%	1%	8%	4%
Ситна Фракция<4см	-	4%	8%	2%	2%	4%

Източник: Окончателен доклад – 2022 г. -2023г .за определяне на количествата и морфологичния състав на отпадъците, генерирани на територията на община Тервел

Според данните от морфологичния състав, представени в горната таблица, с най-голям относителен дял за община Тервел са градинските отпадъци (22%), следвани от картон (18%), пластмаса (15%), хранителни (9%), хартия (7%). Фракциите с най-нисък относителен дял са опасните (1%).

3.1.2. Производствени неопасни отпадъци

Производствените неопасни отпадъци обхващат отпадъците, образувани в резултат на производствената дейност на физическите и юридическите лица (§1,т.32 от Допълнителните разпоредби на ЗУО, обн.ДВ, бр.53 от 13.07.2012г.).

Производствените предприятия на територията на общината образуват предимно отпадъци с характер на битови, специфични масово разпространени и рециклируеми отпадъци. Фирмите ги водят на отчет пред РИОСВ - Варна, която провежда и контрола по изпълнението на фирмените програми за управление на отпадъците. Следва да се отбележи, че фирмите изпълняват задълженият си да предоставят необходимата информация за генерираните от тях отпадъци в РИОСВ - Варна.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Отпадъците, образувани в резултат на производствена дейност на територията на Община Тервел, се транспортират до Регионалното депо за отпадъци в землището на с. Стожер (община Добричка).

Изграденото депо за неопасни отпадъци включва и инсталация за механично и биологично третиране, пречиствателна станция за отпадъчни води и довеждаща инфраструктура. Съгласно издадено Комплексно разрешително, на депото се извършва и обезвреждането и на строителни отпадъци.

3.1.3. Строителни отпадъци

На територията на община Тервел, няма обособена площадка за събиране на строителните отпадъци. Същите се събират в специални контейнери, които предварително се заявяват в администрацията на общината, след което се извозват до Регионално депо Стожер.

Дейността по третиране на неопасни строителни отпадъци на депото се извършва въз основа на издадено Комплексно разрешително № 00-КР-00000433-02-НО-ИО-АО-ТГ1 от 16.01.2013 г. издадено от ИАОС .

Съгласно НПУО 2021 – 2028 г., в България все още не е изградена национална информационна система за образуваните, рециклираните, оползотворените и депонираните

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

строителни отпадъци, поради което данните за отпадъците от строителство и разрушаване от наличните източници, също са непълни.

Съгласно статистиката до момента, основното количество строителни отпадъци се генерира предимно от фирми, занимаващи се със строителна и ремонтна дейност, както и от редица частни фирми – еднолични търговци и юридически лица. Делът на физическите лица, отделящи строителни отпадъци главно при ремонт на жилища е незначително спрямо другите количества.

3.1.4. Опасни отпадъци

Опасни отпадъци са отпадъците, чийто състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни,и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни и/или са определени като такива, според Базелската конвенция за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане. Опасни отпадъци се генерират както от производствената, така и от комунално–битовата дейност на човека. При подмяна на двигателни масла от леките автомобили, гражданите на общината ползват услугите на частни фирми извършващи авторемонтни дейности. Сравнително голям дял сред опасните отпадъци имат излезлите от употреба батерии и акумулатори, които съдържат тежки метали (олово, цинк, никел, кадмий, манган). Те са обект на Наредбата за изискванията за производство и пускане на пазара и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори.

През 2013г. са подписани Договори за сътрудничество с „Трансинс батери“ ООД гр.Варна, „Трансинс авторециклиращ консорциум“ АД гр.Варна и „Трансинс технорециклираща компания“ АД гр.Варна във връзка с организирането, изграждането и прилагането на система за събиране и съхраняване на негодни за употреба батерии, акумулатори, излезли от употреба гуми, електрическо и електронно оборудване и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане. На територията на общината са разпределени 50бр. контейнери за събиране на негодни за употреба батерии в административни сгради, търговски обекти, учебни заведения.

Понастоящем приблизително от 75% до 80% от излезлите от употреба МПС по отношение на теглото, главно металните фракции – както черни, така и цветни метали, се рециклират.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Регистър на лицата, които извършват дейности с отпадъци на територията на общината е наличен на страницата на ИАОС – https://nwms.eea.government.bg/app/registers.

Екологична заплаха за здравето на населението и компонентите на околната среда представляват излезлите от употреба пестициди и препарати за растителна защита след раздържавяването на Аграрно промишленият комплекс /АПК/ в община Тервел и съхраняването им до момента в склад в с. Безмер и склад гр. Тервел. РИОСВ – Варна ежегодно осъществява контрол върху площадките да съхранение на ББ-кубовете в гр.Тервел и пестицидите в склада в с.Безмер и докладва състоянието в годишните си ОТЧЕТИ за дейността на РИОСВ – гр. Варна - https://riosv-varna.bg/kontrol/godishen-plan/. Състоянието и на двете площадки се оценява като добро.

Община Тервел не разполага с финансов ресурс за обезпечаване обезвреждането на опасните твърди и течни препарати с изтекла годност.

Болнични отпадъци – при оказване на медицинска помощ в здравните заведения се генерират две категории медицински отпадъци:

неопасни болнични отпадъци – по-голямата част от формираните отпадъци нямат характеристика на опасни. Такива са хартиените и пластмасови опаковки от хранителни продукти, хранителни отпадъци, ампули от лекарства, лабораторна стъклария и използвани хирургически инструменти след хирургическа дезинфекция – всички те се приравняват към битовите отпадъци и се изхвърлят в съдовете за битова смет.

опасни болнични отпадъци – такива са отпадъците класифицирани съгласно НАРЕДБА No 2 от 23.07.2014г. за класификация на отпадъците, издадена от министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването, обн. ДВ, бр. 66 от 8.08.2014г. Опасните отпадъци се събират и третират съгласно Наредба No1 от 9.02.2015г. за изискванията към дейностите по събиране и третиране на отпадъците на територията на лечебните и здравните заведения, издадена от министерството на здравеопазването и министерството на околната среда и водите обн.ДВ., бр.13 от 17 февруари 2015г.

Опасните отпадъци от Медицински Център - Тервел се предават за третиране и транспортиране на фирма “БИО-С” ООД гр. Шумен.

3.2. Съществуващи практики за събиране и третиране на отпадъци

3.2.1. Събиране и транспортиране на отпадъци

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

На територията на община Тервел има осигурена система за разделно събиране на отпадъци единствено за опаковки. Разположени са контейнери за събиране на хартиени и метални опаковки, пластмасови и стъклени опаковки. Контейнерите се обслужват по график.

Поставени са контейнери за разделно събиране на кенчета. Пластмасовите капачки от шишета се събират с кауза в металното сърце пред общината.

С цел повишаване процента на рециклируемите отпадъци, събирани от системата за разделно събиране и оптимизирането ѝ като цяло, през месец юли 2023г. , „Булекопак" АД е извършило подмяна на сините съдове за разделно събиране тип „Ракла" с обем 1100л., разположени на територията на община тервел, с такива тип „Иглу", с жълт цвят, с обем 1500л.

Община Тервел е представил списък на площадките за разполагане на сини и зелени контейнери за разделно събиране:

1. ул. „Хан Аспарух" – „Ромпетрол"
2. ул. „Хан Аспарух" – „Триада"
3. ул. „Хан Аспарух" – блокове „Металик"
4. ул. „Хан Аспарух" – блок "Урожай"
5. ул. "Хан Аспарух" – блок "Строител"
6. ул. "Гео Милев" – ЦБА и пазар
7. ул. "Св. Св.Кирил и Методий" – блокове „Зорница"
8. ул. "Св. Св.Кирил и Методий" – спортна площадка център
9. ул. "Св. Св.Кирил и Методий" – ЦКБ
10. ул. "Климент Охридски" – СУ "Йордан Йовков"
11. ул. "Цар Калоян" – ОДК и „Буров 08"
12. ул. "Цар Калоян" – Комфорт
13. ул. "Цар Калоян" – Аптека

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

14. ул. “Хан Аспарух“ – ДЯ “Кокиче“
15. ул. “Хан Аспарух“ – „Марешки”, „Бейлис”
16. ул. “Отец Паисий“ – ПГТО “Дочо Михайлов“
17. ул. “Отец Паисий“ – Медицински център
18. ул. “Стара планина“ – „Орлов”
19. ул. “Хаджи Димитър“ – паметник Й.Йовков
20. кв. “Изгрев“ 61 – детска площадка
21. кв.“Изгрев“ 61 – блокове ДАП
22. кв.“Изгрев“ 61 – блокове АПК
23. кв. “Изгрев“ 61 – Италиански цех
24. кв. “Изгрев“ 63 – спортна площадка
25. кв. “Изгрев“ 63 – „Колев Трейд”
26. кв. “Изгрев“ 63 – на пресечката с ул.“Тича“
27. ул. “Христо Ботев“ – до районен съд
28. ул. “Н. Вапцаров“ 1
29. ул. “Хан Аспарух“ – на бензиностанция “Петрол“
30. ДГ 2 „Здравец”
31. Читалище
32. Детски магазин
33. Селата Безмер, Божан, Жегларци, Зърнево, Орляк и Попгруево

3.2.2. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

Генерираните на територията на община Тервел отпадъци се транспортират със специализирани сметосъбиращи автомобили. В ПС отпадъците се пресоват с преса за

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

компактиране до достигане на плътност 500 кг/куб. м., след което с пресконтейнери с обем 20 куб. м. се извозват до Регионалното депо в с. Стожер (на 60 км. от Тервел) за последваща обработка.

3.3. Стари замърсявания с битови и други отпадъци на територията на общината

Един от основните компоненти на общинската програма за опазване на околната среда е намаляване на риска от стари замърсявания, включващи строителни, градински, селскостопански и домакински отпадъци.

Една от причините за образуване на незаконни сметища е недостатъчният административен капацитет в общината, водещ до занижен контрол. Някои отпадъци като тези от строително-ремонтна дейност, които гражданите са задължени нормативно сами да транспортират до сметището, се изхвърлят в околоселищните райони. Множество от тези нерегламентирани сметища стават традиционни и въпреки полагащите се усилия за почистване създадените навици на част от хората се оказват непреодолими.

Съществуващите селски сметища, съгласно законовата уредба се третират като нерегламентирани сметища. Въвеждането на сметосъбираща система за селата ще доведе до ликвидирането им. Капацитетът на изградената Претоварна станция е оразмерен да поеме количествата отпадъци от цялата селищна система.

През 2020 г. е сключен договор между Община Тервел и „ ПЪТНО СТРОИТЕЛСТВО” АД за строителство № BG16M10P002-2.010-0006-SO1-S-01 от 06.11.2020 г. с предмет „Техническа рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци Тервел в ПИ №72271.47.321 по КККР на град Тервел“.

Площта на терена е 49,533 дка., а заетата с отпадъци площ била 30,00 дка. Теренът на подлежащ на техническа рекултивация депо е в съседство с претоварната станция за битови отпадъци в гр.Тервел, непосредствено до регулационната граница на гр.Тервел, в посока към гр. Силистра. Обслужващият претоварната станция път тангентира с имота, в който се намира депото за рекултивация и осигурява пряк достъп до него. Техническата рекултивацията е приключена през 2021 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

3.4. Рискове за замърсяване от депонирането на отпадъците

На територията на общината не се депонират отпадъци, което предотвратява риска от замърсяване на подземните води, почвите и атмосферния въздух.

4. Почви и нарушени терени

Почвата и земеделските земи са основен природен ресурс, върху който се развива цялата жизнена и стопанска дейност на човека. Опазването на екологичните и производствени функции на почвата е в тясна връзка с качеството на произвежданата селскостопанска продукция и рефлектира върху здравето на хората. Община Тервел не се отличава с широко почвено разнообразие. Срещат се два основни почвени типа – черноземи и хумусно-карбонатни почви. Черноземите са представени от един подтип – излужен чернозем.

Неправилната експлоатация на почвата и непрекъснато увеличаващото се замърсяване намаляват постепенно плодородието й и я правят негодна за селскостопански цели. Причината за това е бавния процес на самопречистване на почвата. При натрупване на токсични вещества в нея химичният й състав се променя. Създава се потенциален риск за здравето на населението и се нарушава естествената среда за живите организми.

Замърсяването на почвите се осъществява предимно при неправилно торене и съхраняване на негодни за употреба изкуствени торове и пестициди в селскостопанските дворове.

4.1. Замърсени почви с тежки метали, пестициди, нефтопродукти, нитрати, други замърсители

Замърсяване на почви с тежки метали и нефтопродукти: В Община Тервел няма производства, които да замърсяват почвите с тежки метали / олово, мед, цинк, арсен, кадмий, никел, хром/ и нефтопродукти. Възможно е частично локално замърсяване с нефтопродукти в района на бензиностанциите, но за това няма данни. /Нормата за допустимо съдържание на нефтопродукти в почвата е 300мг /кг почва./

Като единствен значим източник на замърсяване с оловни аерозоли могат да бъдат идентифицирани моторните превозни средства с бензинови двигатели. Потенциално замърсени с олово са земи в крайпътните зони с ширина 15-25 метра. През района не

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

преминават главни и първокласни пътища, което обуславя по - малка интензивност на трафика. Съществуващата пътна мрежа обслужва главно нуждите на местното население. Междуселищният обществен транспорт разполага с автобусен парк изцяло на дизелово гориво. Независимо, че няма конкретни изследвания, въз основа на горепосочените обстоятелства може да се направи извода, че няма наднормено ниво на замърсяване с тежки метали на почвите в района.

Замърсяване с нитрати: За подобряване на качествата на обработваемите земи в общината се наложи използването на естествени и изкуствени торове. С възстановяване на частната собственост върху земята практиката по наторяване на почвите мина през различни фази : от предозирано и безконтролно към наторяване, преобладаващо с естествени торове и в умерена степен с изкуствени. Няма конкретни анализи на почвени проби от района за замърсяване с нитрати.

Замърсяване с пестициди: Високата химизация на българското земеделие през 70-те и 80-те години на миналия век доведе до оставането на стотици тонове залежали и негодни за употреба пестициди. Тяхното съхранение в полуразрушени складове и стопански постройки на бившите ТКЗС създаваше постоянна заплаха от замърсяване на почвата и подземните води, от натравяне на хора и животни.

На територията на общината има складове за съхраняване на стари пестициди с изтекъл срок на годност в село Безмер, както и площадка за съхранение на ББ-кубове в гр.Тервел. Действията, които трябва да се предприемат: кандидатстване за финансиране, да се обезопасят или ликвидират такива складове. На територията на общината няма депо за опасни отпадъци, поради което те би трябвало да продължават да се съхраняват при източника на генерирането им.

4.2. Ерозирали почви

Ерозията на почвите е основният процес на антропогенна деградация, който застрашава цялостта на почвената покривка и нейната функционалност. В откритите земеделски равнинни райони почвите са изложени на ветрова ерозия и водна ерозия при поливните земи. Затова е допринесло намаляване на горските площи и екстензивното полевъдство.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Изграждането на защитни пояси, ограничаването на пашата на животни в тях, могат да спомогнат за ограничаване на ветровата ерозия.

Опазването на почвите от по-нататъшно и интензивно развитие на ерозионния процес, трябва да се разглежда, като част от комплекса мероприятия, свързани с цялостното опазване на уникалната природна среда в разглежданите терени.

От една страна те са част от урбанизираната среда, от друга представляват парково пространство и се използват за рекреационни цели и едновременно с това, представляват защитени природни обекти.

Опазването на такива терени от ерозиране изисква всички мероприятия, водещи до нарушаване целостта на почвената покривка да бъдат съобразени с изискванията за противоерозийна защита.

Съоръженията и мерките за защита на терените от ерозия трябва едновременно да са полуфункционални – да имат добър противоерозионен ефект и едновременно с това да изпълняват комуникационни, водоотвеждащи и декоративни функции.

Мониторинг на ерозионните процеси се осъществява, чрез математически модели за оценка и прогноза на ерозионните процеси, извършван от Министерството на земеделието и храните. Информацията от мониторинга се предоставя на ИАОС ежегодно. Получените данни се обработват в ГИС среда, вследствие на което се изработват карти и се подготвя частта Ерозия на почвата от ежегодния Национален доклад за състоянието и опазването на околната среда в Република България - https://eea.government.bg/bg/soer/2020.

4.3. Вкислени и засолени почви

По информация от ежегодните отчети на РИОСВ – Варна, на територията на Община Тервел не са констатирани вкислени и засолени почви.

4.4. Физически нарушени почви и терени

На територията на Община Тервел съществува един общински имот с площ от 81 дка, който е идентифициран като нарушен терен – бивше торище на кравекомплекс в гр. Тервел и подлежи на рекултивация. Наличен е изготвен от Общината и одобрен от РИОСВ технически проект за рекултивация.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

В официалния регистър на свлачищата в РБългария е описано свлачище на Път III-7103, с. Бакалово - с. Оногур, DOB 27.53549-01. Свлачището е съвременно и се намира североизточно от село Оногур. Изследвано е през 2012 г.

5. Ландшафт

Община Тервел се намира в Североизточна България (в Североизточен регион за планиране). Релефът е хълмисто-равнинен с много заравнени плата, което благоприятства развитието на земеделието и транспорта. Районът се характеризира със специфична флора и фауна, както и с богато разнообразие от животински видове, които обитават обхванатата територия.

6. Защитени територии и зони и биоразнообразие

6.1. Защитени територии

На територията на община Тервел няма обявени защитени територии по чл. 5 от Закона за защитените територии, но има определени защитени зони за опазване на дивите птици, които попадат в европейската екологична мрежа Натура 2000. Освен това на територията на общината се намират две исторически места и *четири вековни дървета*, обявени за защитени. Историческата местност „Калето" край с. Балик е крепост от епохата на римляните, а местността „*Сандък пещера*", разположена по течението на р. Суха е скално селище от късното средновековие.

6.2. Защитени зони

„Суха река" е една от защитените зони за опазване на дивите птици, която попада в европейската екологична мрежа Натура 2000. Тя се рразпростира върху територията на общините Крушари, Тервел и Добричка на обща площ от 25 769.75 ха. Долината на „Суха река" с прилежащите й суходолия, скали и скални венци по склоновете обхваща участъка от село Карапелит до село Краново на север. Преди около 100 години реката е била пълноводна. След изсичане на голяма част от околните гори реката започва да пресъхва в средата и само при топенето на снеговете или при поройни дъждове се събира вода. Сега „Суха река" е суходолие, т.е. пресъхнала, и от далеч наподобява каньон. Само изкуствено завирените участъци до селата Коларци, Оногур и Ефрейтор Бакалово напомнят за миналото

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

на реката. Ширината на долината е 150-200 м., а дължината – приблизително 240 км., като на българска земя тя е около 125 км.

„Суха река“ впечатлява с високите си скалисти брегове и красиви варовикови скални венци, по-големи и по-малки горски масиви. Местността е запазила и до днес част от някогашната флора и фауна. Хълмовете по суходолията са обрасли с дъбови гори, по-рядко само с цер, по-често - смесени от цер и келяв габър. Откритите пространства около долината са заети със селскостопански земи и пасища, а бреговете са обрасли с водолюбива растителност.

На територията на района се срещат над 600 вида висши растения. От *дървесните видове* най-често се срещат обикновен бук, обикновен габър, келяв габър, цер, благун, горун. Срещат се и полски ясен, полски бряст, сребролистна липа, дива круша, ябълка, и насаждения от салкъм и топола. По-рядко се срещат обикновен клен, сребролистна липа, дръжкоцветен дъб и др.

От *храстовидните* съобщества са разпространени обикновен и кучешки дрян, обикновена леска, европейски чашкодрян, обикновен глог, шипка, драка и др.

Описани са повече от 120 вида *лечебни растения*. По-широко разпространение от тях имат: бял равнец, горска ягода, мащерка, жълт кантарион, комунига и др.

През пролетта разцъфтяват лисичина, синчец, горско кукувиче грозде и момкова сълза. По-късно се появяват няколко вида теменуги, червен божур, тревиста перуника, жълтурче, кокошка и лютикова съсънка. С напредване на календарното време настъпва цъфтежът и на други видове. Обширните ливади около селата Капитан Димитрово и Коритен се изпъстрят с цветовете на македонското червеноглавче, австрийски лен и риган. През първата половина на лятото ливадите приютяват и по-рядко срещани видове като брокова лепка, диво татарско зеле, пъстра перуника, гигантски карамфил, ледебуров миск. Така съхранените през вековете късчета дива степ придават специфичност на района и са рядкост за равнинната екосистема.

Скритите в Добруджанската равнина долове, скални и горски участъци на Суха река са дали убежище на диви животни – дребни и едри бозайници, земноводни, влечуги. В горските участъци се срещат катерици, обикновен и лешников сънливец, благороден елен, сърна и дива свиня. Счита се, че могат да бъдат намерени също къртица, таралеж (защитен вид), обикновен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

сънливец, сляпо куче и редкия за България вид – *скачаща степна мишка*. Тук намират подслон стада благородни елени, сърни, диви прасета, зайци, но най-богат е птичият свят.

Суходолието приютява много и различни видове птици. Тук те намират подходящи места за гнездене и хранене. Ориентацията на Суха река в посока север-юг я прави удобен коридор не само за миграция, но и за разселване в северна посока на видовете с южно разпространение – червенокръстка лястовица, червеноглава сврачка, испанско врабче и други.

Сравнително голямо е разпространението на *грабливи птици*. Скалните корници са предпочитано място за гнездене на белоопашатия мишелов, керкенеза и бухала. По поречието гнездят малкият креслив орел, орелът змияр, черната каня, осоядът, големият, малкият и късопръстестият ястреби, соколът орко, вечерната ветрушка и обикновеният мишелов. Тези видове използват пасищата и откритите пространства по ръба на каньона за ловуване.

Горските масиви са добро убежище за *кълвачите.* От всичките 10 вида, срещащи се в България, в „Суха река“ гнездят 8. Особено характерен е средният пъстър кълвач.

Пещерите и подземните образувания във вътрешността на Добруджа, долините на Суха и Хърсовска река, заедно с техните притоци, са дали убежище на значителен брой *прилепи*. Прилепите са една от най-широко представените групи бозайници в българската фауна. Броят на установените до момента у нас видове е 30, което представлява една трета от всички бозайници в страната.

В „Суха река“ са намерени само единични екземпляри подковонос, както и малък подковонос и трицветен нощник – и трите вида са в списъка на световно застрашените видове. Под **закрила** са следните животински видове: *бял щъркел, осояд, пернатонога кукумявка, обикновен мишелов, среден пъстър кълвач, кукувица, червенушка, нарцисовидна съсънка*.

„Хърсовска река” е защитена зона по директивата на хабитатите по Натура 2000. Общата ѝ площ е 354 286, 270 ха Разположена е в Добруджа, югоизточно от гр. Силистра като на Север достига до с. Войново, област Силистра. На юг достига до с. Безмер. Целта на обявяване на зоната е опазване местообитанията на черния щъркел, червен ангъч, малък орел, късопръста чучулига, пчелояди, няколко вида кълвачи и др. През 1997 г. територията е обявена от BirdLife International за орнитологично важно място. През 1998 г. 80% от територията е

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

определена за КОРИНЕ място, поради европейското му значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. Държавна собственост - 54%; общинска собственост - 13%; частна собственост - 33%.

В района на Хърсковска река досега са установени 109 вида птици, от които 23 са вписани в Червената книга на България (1985). От срещащите се видове 47 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC 1 е включен 1 вид, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC 2 - 15 вида, в SPEC 3 - 45 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 31 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 30 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС.

Суходолието на Хърсовска река е едно от най-значимите места в страната за червения ангъч (Tadorna ferruginea), късопръстия ястреб (Accipiter brevipes), черната каня (Milvus migrans), малкия креслив орел (Aquila pomarina) и белоопашатия мишелов (Buteo rufinus), където тези видове гнездят в значителни количества. По Хърсовска река се срещат представителни гнездови популации и група от видове, характерни за откритите пространства и преходните местообитания на границата на гората – градинската овесарка (Emberiza hortulana), синявицата (Coracias garrulus), горската чучулига (Lullula arborea), полската бъбрица (Anthus campestris), червеногърбата сврачка (Lanius collurio) и челночелата сврачка (Lanius minor).

В границите на община Тервел се намира част от Защитена местност "Суха река" – определена по *Закона за защитените територии.* Представлява суходолие от Добруджанското плато. ЗМ е с множество запазени части от камениста степ, пасища, храстови формации, естествени гори на стръмни терени, скални тераси и завирени участъци. Това прави природата в тази най-земеделска част на България уникална и неповторима.

Общата площ на защитена местност е 23 079.176 дка, от които 4 305.73 дка са разположени в землищата на селата Коларци - 991,803 дка, Балик – 1 612.294 дка, Оногур - 949.739 дка, Брестница – 751,894 дка.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

За територията на защитената местност са характерни пионерните скални растителни групировки върху преобладаващите в площта скални комплекси, редките за района на Добруджа естествени габърови и церови гори върху стръмни и урвести терени и малки горски поляни и пасища попадащи сред горските и скални масиви по дъното и склоновете на суходолието. Преобладаващ дървесен вид е келевият габър, издънковият цер, косматият дъб, клен и мъждрян, планински ясен, гледичия, махалепка и др. Установени са 462 растителни вида принадлежащи към 69 семейства, което представлява 1/3 от описаните 1508 вида за района на Южна Добруджа. В суходолията се срещат три балкански и един български ендамити. 19 редки и застрашени от изчезване видове от флората на България, вписани в Червената книга, 8 от тях са вписани в Приложение 3 на Закон за биологичното разнообразие. Повече от 50 вида от групата на житните, медицинските и декоративни растения представляват интерес като важен генетичен фонд.

Представители на растителния и животински свят предмет на опазване са:

Волжски горицвет - *Abonis volgensis DC.*, Тънкожилест пелин - *Artemisia lerchiana Weber*, Светлолюспест пелин - *Artemisia pedemontana Balbis*, Румелийска метличина - *Centaurea rumelika Boiss.*, Татарско диво зеле - *Crambe tataria Sebeyk*, Брошово еньовче - *Galium rubioides L.*, Емилпопов очеболец - *Potentilla emilli-popii Nyarady*, ледебуров миск - *Jurinea ledebourii Bunge*, азиатска мишовка - *Miniartia mesogitana*; лешников сънливец - *Muscardinus avellanarius*, добруджански хомяк - *Cricetus cricetus*, степна мишка - *Sicista subtilis*, лалугер - *Citellus citellus*, Късоопашат ястреб - *Accipiter brevipes*, Голям ястреб - *Accipiter gentiles*, Малък ястреб - *Accipiter nisus*, Кафявоглава потапница - *Aythya ferina*, Белочела потапница - *Aythya niroka*, Скален орел - *Aquila chrysaetos*, Малък креслив орел - *Aquila pomarina*, Бухал - *Bubo bubo*, Забулена сова - *Tyto alba*, Белоопашат мишелов - *Buteo rufinus*, Орел змияр - *Circaetus galicus*, Осояд - *Pernis apivorus*, Сокол орко - *Falco subuteo*, Вечерна ветрушка - *Falco vespertinus*, Ливаден дърдавец - *Crex crex*, Орел рибар - *Pandion haliaetus*, Малък корморан - *Phalacrocorax pigmeus*;

Изводи:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- Благоприятен природо-географски потенциал за развитие на земеделие и животновъдство;
- Потенциал за развитие на рибовъдство и спортен риболов, ловен и екотуризъм;
- Разработване на програми за развитие на билкарство, гъбарство и бране на горски плодове;
- Доизграждане на мрежата от защитни горски пояси;
- Рекултивация на нарушените терени от различен вид и определяне на подходящото им бъдещо предназначение.

6.3. Биоразнообразие

Биологичните ресурси на общината имат важно стопанско значение за развитието на горско стопанство, лов и риболов, туризъм.

6.4. Лечебни растения

В общината има голямо разнообразие от лечебни растения. На територията ѝ са описани повече от 120 вида лечебни растения. Тези от тях които имат по-широко разпространение са: бял равнец, горска ягода, мащерка, жълт кантарион, комунига и др.

6.5. Горско стопанство

На територията на община Тервел има общо 13 033,6 ха горски територии. Всички гори са държавна собственост и се управляват от ДЛС „Тервел“. Най-голяма е площта на фонда в землището на с. Сърнец – 1 222,1 ха, следвана от с. Безмер – 1 133,3 ха, гр. Тервел – 928,6 ха, с. Каблешково – 908,6 ха. Комплексите гори, които са много на брой, са разпръснати неравномерно върху територията на общината. По-големи са „Сърната“, „Кьостата“, „Талашмана“, Жегларци, Житнишка, Карагулевска, горите по река Суха и Канагьола.

Залесената площ общо за района на ДЛС е 11 818,3 ха (94,8% от общата площ на горския фонд). Преобладават широколистните гори – 99,2%, като само 0,8% са иглолистните. Основният дървесен вид, който дава облика на естествената растителност, е церът.

От особено важно значение за икономиката на общината са дървопроизводителните функции на горите. За нуждите на местното население се добиват и дърва за огрев, строителна

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

дървесина. На територията на горския фонд се осъществяват и редица странични ползвания. От голямо значение за населението в общината са възможностите за паша на добитък в горския фонд, а също така за добив на сено, билки, листников фураж, черничеви листа, горски плодове, гъби и др.

Голямо също е ловностопанското значение на горите. Екологичните условия и добрата фуражна база благоприятстват развитието на ценен дивеч като благороден елен, сърна, дива свиня, елен лопатар, муфлон, фазан и др., което създава добри възможности за развитието на ловен туризъм.

По функционална принадлежност 78,5% са включени в групата „Гори и земи с основно дървопроизводителни и средообразуващи функции“ и 21,5% са защитни и рекреационни гори и земи (противоерозионни, мелиоративни, рекреационни, семепроизводствени насаждения и други).

7. Шум

Шумът е един от основните фактори с неблагоприятно въздействие върху населението. Действащ като стресов фактор, шумът атакува почти всички органи и системи. Индивидуално оценено, въздействието на шума най-често се представя като: предизвиква раздразнение, главоболие, пречи на съня и почивката, затруднява възприемането на речта, пречи на умствената работа. Източници на шум в община Тервел:

Източници на шум от транспорт: Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, скоростта и структурата на транспортния поток, пропускателната способност на пътните артерии, възрастта на автомобилния парк, вида и качеството на пътната настилка, ситуационното и нивелетно разположение на пътя и характера на терена встрани от него. Основният шумов фон се създава от автомобилите – леки и товарни.

Източници на шум от битов характер: На второ място са локалните източници на шум и шум от битов характер – строителни и ремонтни дейности, товаро-разтоварни работи, събиране на сметта, игри на деца (училища, детски градини, детски площадки), разговори, викове и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Следващият по значение фактор, който влияе върху акустичната среда на града е шумът, излъчван от увеселителните заведения, различните сервизи и авторемонтните работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради.

На територията на община Тервел не е правен анализ на звуковото налягане в населените места, но може да се твърди, че не се надвишават пределно допустимите норми.

8. Зелени площи в Община Тервел

Като елементи на зелената система на общината се разглеждат следните, създадени или облагородени от човека зелени площи в селищата и извън селищните територии:

- обществени паркове и градини;
- санитарно-защитно озеленяване;
- транспортно озеленяване;
- озеленяване за ограничено ползване.

Обществени паркове и градини - Общинският център е много добре озеленен, заграден е от почти всичките си страни от значителни и защитни горски масиви. Има голям, добре устроен парк, богато озеленен център, множество зелени площи в рамките на уличната и междублоковата регулация. Озеленеността на града осигурява по 15,0 кв.м. обществени озеленени площи на жител.

Общата площ от 798 дка обществени озеленени площи за обществено ползване в селата осигурява една средна задоволеност от 42,0 кв.м/ж. Високата задоволеност се дължи от една страна на сериозното нарастване на обществените озеленени площи в селата през периода 1965-1994 г. с повече от 280,0 дка, а от друга на намаляването на числеността на селското население.

Съществуващите гробищни паркове заемат една площ от около 195 декара.

Санитарно-защитно озеленяване - От гледна точка на екологичната инфраструктура представителите на общинската територия на санитарно-защитното озеленяване с най-голямо значение са:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- Залесените дерета и оврази. Това са основно територии от горския фонд и само малко от тях са в регулация, обраснали с естествена местна влаголюбива растителност;
- Ветрозащитните пояси. Представляват добре развита система от пояси, на много места със значителна ширина, основно изградени с агромелиоративни цели за предпазване на културните. Съществуват и пояси тангиращи с главните транспортни артерии, изпълняващи едновременно и функция на транспортно озеленяване.

Транспортно озеленяване - Транспортно озеленяване с шумозащитно и прахоулавящо предназначение е реализирано основно в градската територия по протежение на основните градски артерии. То е с площ от около 10 дка и се състои от масирана дървесна растителност и зелени площи по тротоарите и прилежащи зелени площи. Изградено е предимно с липа, чинар, ясен, конски кестен и по-рядко с овощни дръвчета.

Транспортно озеленяване има по протежение на част от извънселищните участъци на пътищата, но то като правило се състои само от едноредно разположени дървета. Рядко междините са запълнени с храсти.

Озеленяване за ограничено обществено ползване - Озелененията площи за ограничено обществено ползване са слабо представени в общината. Най-значими са в производствената зона на общинския център, в която заемат около 6 % от общата й територия. Озеленяването на спортни обекти и спортни съоръжения е инцидентно и хаотично, без цялостен замисъл.

Зелената система е част от пространствения организъм на града, осигуряваща комплексното подобряване на жизнените условия посредством своите урбанистични, екологични и рекреационни функции. Тя е връзката между отделните елементи и устройствени зони на градския организъм с обкръжаващата го природна среда. Основните обекти на зелената система са неравномерно разположени на територията на града. Липсва функционална връзка между отделните обекти. Преобладаващи са маломерните зелени площи с ниски показатели на екологична и рекреативна ефективност. Изграждането на търговски и други обекти в зелените площи в някои случаи е довело до пълното им унищожаване. Монтираните в междублоковите пространства ламаринени гаражи влошават естетическия и рекреационен

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ефект на средата. Периодично се унищожават озеленени площи при изграждане или ремонтни дейности по техническата инфраструктура.

Като цяло зелената система в общината се нуждае от рехабилитация и обогатяване, за да бъдат възстановени нейните рекреационни, естетически, микроклиматични и екологични функции. Особено внимание следва да се обърне на екологичните функции на зелената система. Зелените площи предотвратяват разсейването на замърсители от промишлените дейности и транспорта, продуцират кислород, поглъщат част от вредните газове и праха, блокират миграцията на тежките метали / от транспорта и промишлеността/ в почвата и околната среда.

Необходимо е да се изгради ефективна система за управление на зелените площи на територията на община Тервел, насочена към: Създаване и поддържане на информационна система, позволяваща оперативно сводиране, обработка, систематизиране на текущата информация за зелената система, както и моделиране на бъдещото й развитие; Поддържане на актуална нормативната база, регулираща развитието на зелената система на територията на община Тервел (постоянно поддържане на Наредбата за изграждане, стопанисване и опазване на зелената система на Община Тервел в съгласие с текущите промени в законодателството в страната и ЕС); Създаване на ефективна система за контрол и опазване на зелената система на община Тервел.

Изводи:

Възможности

- Развитие на разнообразни форми на туризъм, устойчиво горско стопанство, природосъобразно земеделие и животновъдство, поради наличието на уникални природни ресурси, съхранена природа и богато биологично разнообразие;
- Осигуряване на достъпност и популяризиране на богатото биологично разнообразие и защитените територии в общината за устойчиво развитие на туризма;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- Високо качество на живот за жителите и посетителите на общината поради липсата на ярко изразени екологични проблеми, замърсявания и увреждания на околната среда, застрашаващи човешкото здраве.
- Развитие на мрежата от лесозащитни пояси и на зелената система в нейната цялост;
- Благоустрояване и прилагане на трайни настилки на уличните мрежи на всички селища и останалите урбанизирани територии;
- Изграждане на обходни пътища на селищата;
- Газоснабдяване на битовия и промишления сектор.

9. Радиационна обстановка и влияние на нейонизиращи лъчения

Йонизиращи лъчения - Националната система за следене на йонизиращите лъчения има мониторингови пунктове в цялата страна. Данните от представителните точки във всеки град се обобщават ежегодно. Природната и техногенна радиоактивност в компонентите на околната среда: въздух, води и почви се обуславя от съдържанието и произхода на радиоактивните елементи в тях. Човешкият организъм е изложен на влиянието на йонизираща радиация още от епохата на антропогенезата. Това облъчване е известно като фоново. Естественият радиоактивен фон се състои от космически лъчения и излъчванията на естествените радиоактивни вещества, съдържащи се в почвата, въздуха, водата, растенията, животните и в самия човешки организъм..

Нейонизиращи лъчения - През последните години се наблюдава неимоверно нарастване на броя и видовете източници на електрически и магнитни полета (ЕМП), използвани в бита, за производствени, медицински, търговски и др. цели. Такива са радиото, телевизията, мобилните телефони, компютрите, различните видове електродомакински уреди, в т.ч. микровълновите печки, радари и др. Научните съобщения предполагат, че емитираните от тези устройства ЕМП може да имат вредни въздействия върху здравето, причинявайки рак, намалена фертилност, загуба на паметта, промени в поведението и развитието на децата. Действителното ниво на здравния риск още не е доказано, предполага се, че за някои видове ЕМП то може да бъде много малко или несъществено. Въпреки това в много страни, вкл. и в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

България, макар и със значителни икономически последици, това се взема предвид при изграждането на различни съоръжения, напр. мрежите за високо напрежение заобикалят населените места, подстанциите се изграждат извън зоните за обитаване, трафопостовете – извън жилищните сгради и т.н. Мобилните оператори при изграждането на базовите станции срещат съпротива от обществеността, поради схващането, че радиочестотните емисии могат да предизвикват рак у децата (така е в добре обществено развитите страни). Доскоро в живота на хората, включително и в оценките на екологическите аспекти на средата за живота на хората, тези източници не са третирани в проучванията. С масовото им навлизане в ежедневния живот това вече е недопустимо. В отговор на нарастналата загриженост на обществото от 1996 г. Световната здравна организация (СЗО) стартира Международен проект "Електромагнитни полета", в който участва и България. Очаква се Проектът да подпомогне разработването на норми за границите на човешката експозиция на ЕМП, стандарти за измерване и съвместимост на емисиите от различните уреди, както и да доставя информация на обществото за възможните рискове от експозицията на тези полета. Въпреки многото и противоречиви мнения за здравния ефект на ЕМП върху организмите, вкл. и човешките, е направен опит за третиране и на тези източници. Предвид сравнително непознатата проблематика на тях е отделено по-голямо ("дисбалансирано" по отношение на останалите проблеми) внимание.

Здравни рискове от електромагнитни полета и лъчения **-** Източници на радиочестотни полета (РЧ) са: монитори, телевизори (3÷30 kHz), радиопредаватели (къси, средни, дълги вълни – 30 kHz÷30 MHz), промишлени индукционни нагреватели (0.3÷300 MHz), РЧ устройства за топлинно заваряване (3÷300 MHz), мобифони, GSM системи, телевизионни предаватели, микровълнови печки, уреди за медицинска диатермия (0,3-3 GHz), радари, системи за сателитна връзка, микровълнови връзки (3-30 GHz), слънцето (3-300 GHz). Радиочестотни полета между 1 MHz и 10 GHz проникват в експонираните тъкани и предизвикват загряване на тъканите поради поглъщането на енергия в тях. Поглъщането на енергия от РЧ полета се измерва като *относителна степен на поглъщане* (ОСП) в тънканната маса, като мерната единица ОСП е ватове на килограм–W/kg. ОСП от минимум 4 W/kg е необходима за предизвикване на неблагоприятни здравни ефекти при експониране в този

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

честотен обхват. Такава енергия се измерва на десетки метри от върха на мощни УКВ антени – места, практически недостъпни. Неблагоприятни здравни въздействия настъпват от експозиция на РЧ полета между 1 MHz и 10 GHz. Ефектът на индуцираното затопляне е съвместим с повишаването на телесната температура с > 1°C. Индуцираното затопляне на телесните тъкани може да предизвика различни физиологични и терморегулационни реакции, като намалена трудоспособност, усещания като при топлинен стрес или продължителна треска. То може да повлияе на развитието на плода, ако температурата му се поддържа повишена с 2-3°C в продължение на часове, да повлияе на мъжката фертилност, да доведе до катаракта на очите. Радиочестотни полета под 1 MHz не предизвикват значително затопляне, а по-скоро индуцират електрически токове и полета в тъканите и се измерват като плътност на тока в A/m2. Плътността на тока е главна дозиметрична величина за РЧ полета с честоти под1 MHz. Като нормални фонови токове се приемат тези от около 10 mA/m2. Индуцирани плътности на тока, които надвишават 100 mA/m2, могат да предизвикат неволни контракции на мускулите. Много епидемиологични проучвания третират възможните връзки между експозицията на РЧ полета и повишен риск от рак. Някои проучвания показват, че РЧ полета, подобни на тези, използвани в телекомуникациите увеличават честотата на случаи с рак у генетичномоделирани мишки, експонирани близо до РЧ предавателна антена (0,64 m). Други проучвания предполагат, че РЧ полета променят скоростта на пролиферация на клетките, променят ензимната активност или повлияват гените в клетъчната ДНК. Всички тези ефекти обаче не са достатъчно доказани и хипотезите за влиянието им върху здравето на човека не са достатъчно изяснени, за да има аргументи за ограничаване на експозицията на РЧ полета. РЧ полета от природни източници имат много малка плътност. Основният природен източник – слънцето, има интензитет по 0,01 mW/m2. Не така стои въпроса с изкуствените източници, имитиращи множество РЧ полета в околната среда. Повечето РЧ полета се дължат на радио-телевизионните излъчвания и на телекомуникационните средства, поради което тези източници могат да се класифицират като обществени. Към тях могат да се отнесат и полицейските радари, използвани за контролиране на скоростта на МПС. Немалка част от РЧ полетата се дължат на домашни битови уреди, като микровълнови печки, мобифони, монитори, телевизори и алармени системи. Потенциален източник на много високи РЧ нива са микровълновите печки, но те са обхванати от строги стандарти за производство и работа на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

изделието, което би трябвало да е гаранция за ограничаване на изтичането на микровълни. Съществуват много производствени процеси, които използват РЧ полета на работното място. Такива са диелектрически нагреватели, използвани за ламиниране на дърво, запояване на пластмаси, промишлени индукционни нагреватели, микровълнови пещи, медицинско оборудване. Персоналът, работещ с тези уреди може да бъде силно експониран, особено при радиочестотно загряване и запояване и диатермия. Същото се отнася и за персонала в предаватели, телекомуникациите, антени, радари и др. Значителна част от хората, работещи в условия на експонация от РЧ полета са военен персонал – редовен и свръхсрочен. РЧ полетата могат да предизвикат *електромагнитна интерференция* и други нежелателни ефекти. Мобифоните, както и други електронни устройства могат да предизвикат електромагнитна интерференция с чувствително медицинско оборудване, в редки случаи със сърдечни пейсмейкъри, слухови апарати и др. Хора, ползващи такива уреди са изложени на риск, поради което трябва да се консултират с лекаря си, за да се определи чувствителността им към тези ефекти. Мобилните телефони винаги предизвикват електромагнитни интерференции с компютърните монитори.

Нормиране на Електромагнитни лъчения (ЕМЛ) - Нормативният документ, регламентиращ прагове за ЕМЛ за населените места само в радиочестотния и микровълновия обхвати у нас е Наредба № 9 на МЗ и МСОВ за пределно допустимите нива на електромагнитни полета (ЕМП) в населените територии и определяне на хигиенно защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр.35/1991). Съгласно този нормативен документ се регламентират ПДН за честоти от 30 KHz до 30 GHz, при които се извършва предварителен санитарен контрол, оценяващ хигиенно защитната зона още при проектирането, а след монтиране на излъчващите съоръжения се прави оценка на ЕМП чрез измерване на интензитета или плътностите на мощност на ЕМЛ от лаборатории на РЗИ.

Източници на ЕМП в Тервел - Източниците на електромагнитни лъчения на територията на общината могат да се класифицират както следва:

- телевизионни предаватели и ретранслатори;
- подстанции за високо напрежение – открити и закрити;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- трафопостове, захранващи жилищни квартали;
- късовълнови и УКВ системи за мобилни комуникации на транспорта, полицията, бърза помощ и др.;
- радарни системи на КАТ, авиотранспорта, за ТВ и други сателитни връзки;
- лични системи за комуникации (радиолюбителски предаватели).

Към източниците на ЕМП, които могат за създадат здравни проблеми на населението могат да се отнесат и уредите за ежедневна употреба, като:

- монитори на РС;
- битови електрически уреди;
- електроразпределителни системи в сгради;
- подово отопление;
- медицинска апаратура за диагностика и лечение;
- мобилни телефони и др.

Изводи: Резултатите от систематичните изследвания на Община Тервел показват наличието на "динамично равновесие" или нормален за района радиационен гама фон.

Радиационният гама фон в региона на общината се обуславя от типоморфните и климатогенни условия на района, както и от антропогенното въздействие върху околната среда.

Проведените през годините изследвания на води и почви от селищата в общината не показват замърсяване с радиоактивни елементи.

Не всички източници на нейонизиращи лъчения на територията на общината са известни, както и няма информация за нивото на излъчваните от тях енергийни потоци.

Гражданите не са информирани за здравните рискове, свързани с ползването на техника и апарати, излъчващи с електромагнитни лъчения.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

10. Управленски ресурси

10.1. Роля на Общинския съвет и общинската администрация при изпълнение на политиката по опазване на околната среда в община Тервел

В Общински съвет на община Тервел– няма самостоятелна комисия „Екология, а екологичните въпроси са предмет на обсъждане от Комисията „Обществен ред, устройство на територията и екология".

Дейността на общинската администрация на община Тервел се контролира и утвърждава от Общинския съвет, който има 21 члена. Към Общинския съвет функционират 5 постоянни комисии, една от които: Комисия „Обществен ред, устройство на територията и екология", съставена от 5 съветника.

Кметът на община Тервел е органът на изпълнителната власт в общината. Съгласно чл. 79, ал.1 от Закона за опазване на околната среда, кметът разработва програма за опазване на околната среда и контролира нейното изпълнение. Също така кметът на общината организира и контролира дейностите по третиране на ТБО на територията на община Тервел. Органите за управление на зелената система са Общинският съвет на община Тервел, кметът на община Тервел и кметове и кметски наместници на селищата в общината.

Дейността на кмета се подпомага от двама заместник кмета, отговарящи за различни сфери на общинската дейност.

Общинската администрация се дели на обща и специализирана.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

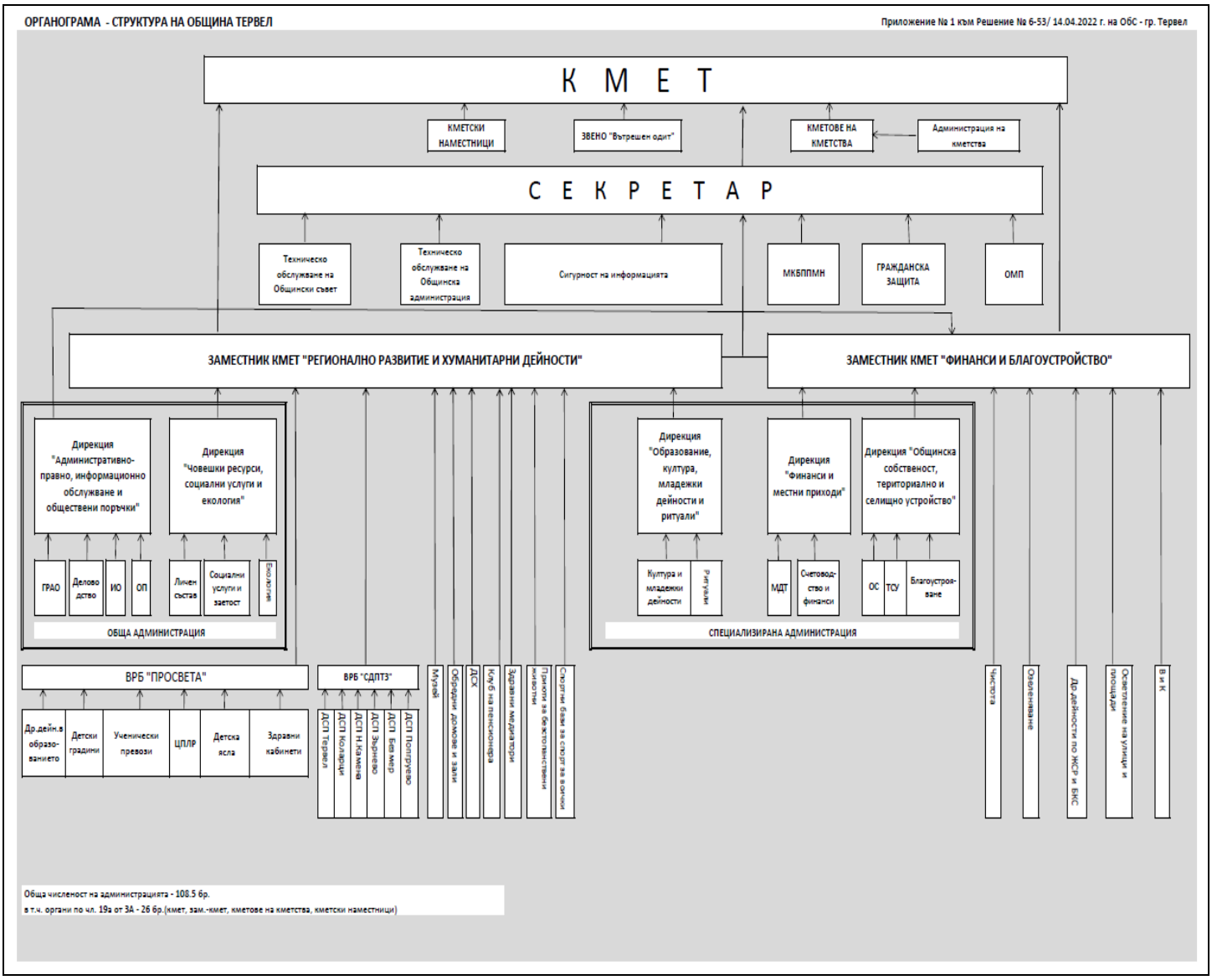

По отношение на дейностите по екология, озеленяване и чистота Дирекция "Човешки ресурси, социални услуги и екология" има следните задължения:

- Участва, при необходимост в заседания на постоянните комисии към Общински съвет Тервел;
- осигурява синхронизирането между местната, националната и европейската политика в областта на опазването на околната среда;
- организира разработването, актуализацията и осъществява контрол по изпълнението на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

общинските програми за опазване на околната среда, управление на отпадъците и управление качеството на въздуха, както и Стратегията на Община Тервел в частта по околна среда;

- съдейства за организирането на процедури за възлагане на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки и по Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки за обществени поръчки, чиито обекти са свързани с устойчиво развитие, екология и опазване на околната среда;
- организира поддържането на база данни за компонентите на околната среда и информиране на обществеността за качеството на околната среда;
- организира и провежда контролната дейност на Община Тервел в сферата на опазване и предотвратяване на замърсяването на околната среда;
- планира и организира провеждането на дейностите по дезинсекция и дезакаризация на територията на Община Тервел;
- организира разработването и прилагането на местни нормативни документи в сферата на опазване на околната среда;
- организира експертната дейност на Община Тервел за опазване на околната среда, в т.ч. подготовка на становища, участие в експертни екологични съвети, общински и междуведомствени комисии, обществени обсъждания;
- изпълнява други функции, и задачи поставени от Кмета, Зам.-Кметовете и Секретаря на общината, възложени със закон или с друг нормативен акт.

10.2. Общински наредби, свързани с дейности по опазване на околната среда

10.2.1. НАРЕДБА за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Тервел

С тази наредба се уреждат обществените отношения, свързани с планирането, изграждането, устойчивото поддържане, опазване и развитие на зелената система на Община Тервел.

Зелената система на Община Тервел е предназначена да подобрява жизнената среда и облика на населените места в нея, независимо от формите на собственост и обхваща всички

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

озеленени площи, декоративна растителност и терени отредени с планове за озеленяване на територията на Община Тервел /градини, паркове и улично озеленяване и др./.

Необходимите средства за поддържане на зелената система се осигурява, чрез бюджета на община Тервел.

Не са обект на настоящата наредба растителните видове, попадащи под особен режим на закрила.

10.2.2. Наредба № 7 за опазване околната среда на територията на Община Тервел

Настоящата наредба урежда начина на санкциониране, размера на глобите за отделните нарушения по опазване на околната среда и общинската собственост в Община Тервел.

Предвиждат се санкции за:

- Повреждане или разпиляване на общинско имущество;
- Унищожаване и увреждане на дървета, храсти и всички тревисти видове в населени места, паркове, градини, улици и обществени дворове.
- Замърсяване:
  - При изхвърляне на хартии, закуски, угарки и други дребни отпадъци на неопределените за целта места;
  - При замърсяване и неподдържане на зелените и тротоарни площи от граждани, които извършват търговска и друга дейност;
  - При изхвърляне на смет, строителни и битови отпадъци и складиране на строителни материали, извън определените за целта места;
  - При изхвърляне на животински отпадъци на обществени места, тротоари, улици и други;
  - При паркиране по тротоари на селскостопански машини, ремаркета, прикачен инвентар, транспортни машини и друга техника;
  - При неподдържане на чистотата в междуселищните пространства на сградите, дворовете, прилежащите към тях;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

- При замърсяване на открити площи;
- При замърсяване на улични платна и тротоари със строителни разтвори, материали и отпадъци от граждани и неизправни превозни;

❖ Разкопаване на улици, тротоари и тревни площи без предварително писмено разрешение от съответните общински органи;

❖ При паркиране и преминаване на МПС през зелените площи и пешеходни зони;

❖ При разлепване на афиши, плакати, обявления и некролози на неопределените за целта места;

❖ Забранява се отглеждането на селскостопански животни в жилищни комплекси: жилищни помещения, мазета, тавани, гаражи и балкони;

❖ Забранява се пашата на животни в паркове, градини, общински дворове и други зелени площи в населените места;

10.2.3. Наредба за управление на дейностите по третиране на отпадъци и поддържане на чистотата на територията на Община Тервел.

С тази наредба се уреждат правата и задълженията на Община Тервел, на гражданите, фирмите и другите организации във връзка с осъществяването на дейностите по третиране на битови отпадъци и поддържане на чистотата на територията на Община Тервел.

Определянето на размера и реда на заплащането на такса за третиране на битови отпадъци и на други услуги по третирането на битовите отпадъци, както и размера на глобите и санкциите за нарушаване разпоредбите на настоящата Наредба.

10.2.4. Наредба за стопанисване, управление и предоставяне за ползване на общински пасища и мери на територията на Община Тервел

Настоящата Наредба определя условията, реда и начина за стопанисване, управление и предоставяне за ползване на земеделски имоти от общинския поземлен фонд (ОПФ) с начин на трайно ползване (НТП) - пасища и мери – публична общинска собственост.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Наредбата урежда и ограниченията за ползване на мери и пасища, включени в Натура 2000, като забранява:

1. превръщането на ливади и пасища в обработваеми земи;

2. коситба в размножителния период на птиците;

3.използването на определени торове и средства за растителна защита;

4.унищожаването на видовете от флората – късане, изкореняване, изкопаване и сеч;

5.преминаване и престой с моторни превозни средства;

6. паша на животни над допустимия вид и брой;

7. изхвърляне на селскостопански, битови и други отпадъци;

8. косенето да се извършва след 15 юни, максимум две коситби годишно. Косенето да се извърши ръчно или с ръчни косачки за бавно косене, като се започне от средата към периферията.

10.3. Обмен на информация и сътрудничество с регионални органи, съседни общини, бизнеса, НПО

Възможностите за съвместни инициативи на община Тервел със съседни общини са принципно очертани в Националната концепция за пространствено развитие и в ИТСРСИР. Община Тервел обхваща 579,677 км² и граничи: на североизток с община Крушари, на изток с община Добрич-селска, на юг с община Вълчи дол (област Варна), на югозапад с общините Никола Козлево и Каолиново (област Шумен), на запад с община Дулово (област Силистра), на северозапад с община Алфатар (област Силистра) и на север с община Кайнарджа (област Силистра). Центровете на периферните общини са малки и много малки градове и села от 4-то и 5-то ниво. За реализиране на желаното полицентрично развитие, както и за укрепване на връзките между селските и градските райони, в Националната концепция за пространствено развитие са формулирани следните цели за: а) поддържане на широка мрежа от градове от 3-то ниво, чрез подкрепа за тяхното интегрирано развитие и синхронизиране на секторните политики и б) следване на национална политика за малките градове в периферни територии като доставчици на основни услуги за селските райони и подкрепа за тяхното интегрирано

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

развитие.

Фигура 9. Йерархична структура на градове-центрове в ИТСРСИР

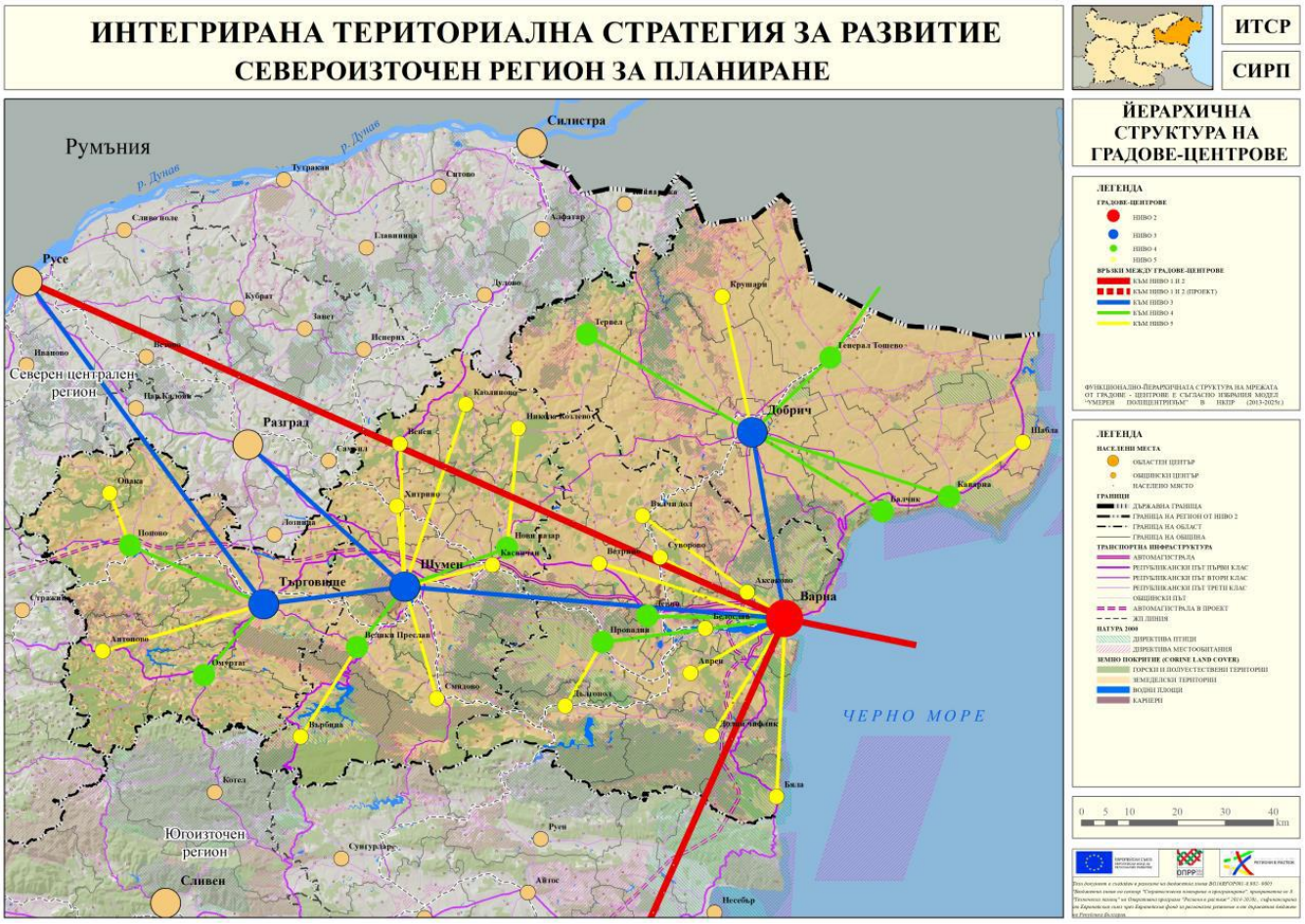

Източник: ИТСР на Североизточен регион

Основните природни и антропогенни ресурси на общината, тяхното пространствено разположение и установените традиции в използването им, подробно описани в аналитичната част на ПИРО, съпоставени с актуалната информация от ИТСРСИР за периода до 2027 г. са предпоставка за осъществяването на сътрудничество със съседните общини от четирите области Добрич, Варна, Шумен и Силистра и реализация на съвместни проекти, включително и на интегрирани териториални инвестиции.

Град Тервел, който се намира на 44 км от областния град Добрич е административен център на общината, в границите на която са включени още 25 села.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Обработваемата земеделската земя обхваща 389 918 дка, горските територии - 130 336 дка, водните площи – 787 дка, урбанизираните територии - 28 838 дка. На територията на общината има обявени защитени зони за опазване на дивите птици и защитени зони за опазване на природните местообитания. Съхраненото фолклорно наследство и красива природа са важни предпоставки за развитието на опознавателен, риболовен, ловен, селски и екологичен туризъм. На територията на общината има множество археологически обекти. Това са основните характеристики на общината като потенциален партньор в междуобщинското сътрудничество.

Фигура 10. Възможности за сдружаване на общини за прилагане на интегрирани териториални инвестиции в североизточен регион.

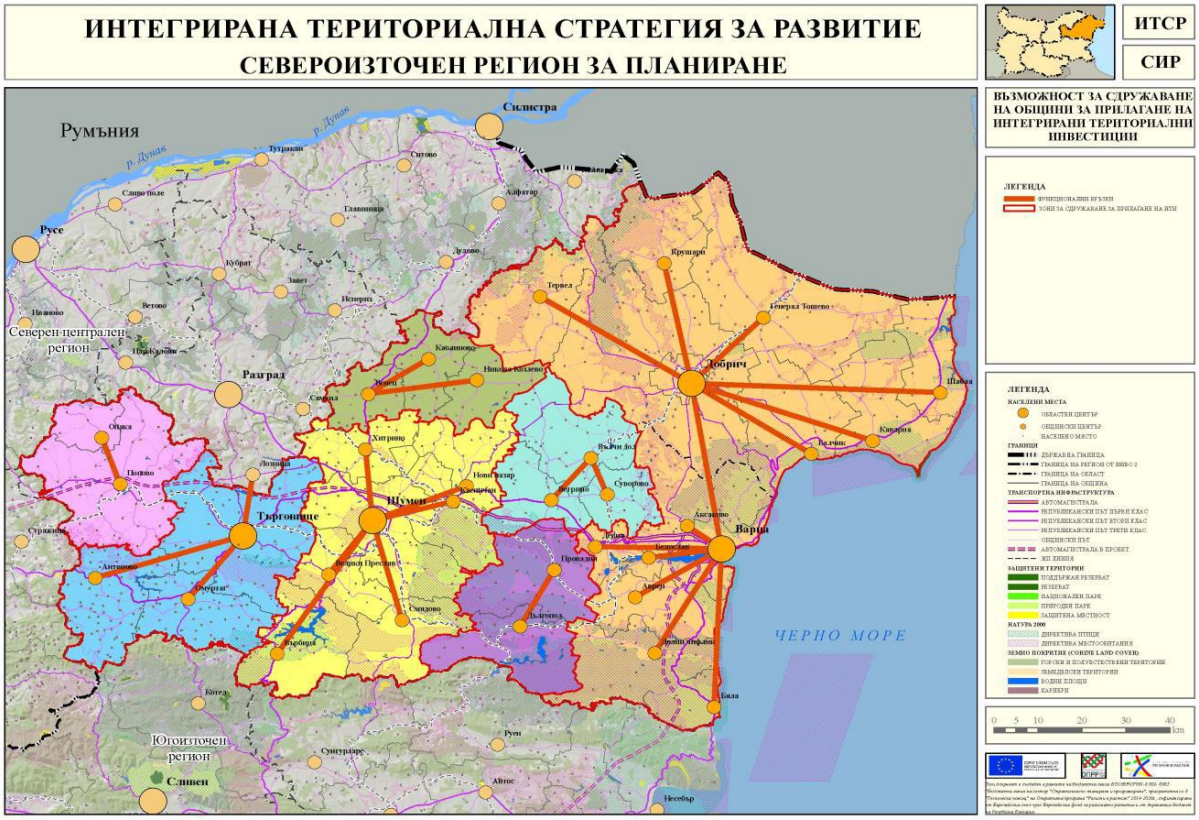

Източник: ИТСР на Североизточен регион

На горната карта отчетливо са очертани непосредствените възможности за сдружаване на съседни общини за прилагане на интегрирани териториални инвестиции. В рамките на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

региона съседните на община Тервел общини (както и самата тя), не попада в агломерационния ареал на Добрич. Град Добрич е град от трето йерархично ниво, който предоставя достъп до среди и услуги на северните и централните територии.

Възможности за съвместни инициативи на Община Тервел със съседни общини:

1. **МИГ Тервел - Крушари**

   ▪ Местна инициативна група – Тервел - Крушари е форма на публично-частно партньорство с участието на общините Тервел и Крушари.

Целта на МИГ е да осигури подкрепа на общността на територията на общините Тервел и Крушари за реализирането на интегрирана стратегия за устойчиво развитие на територията посредством:

▪ прилагането на подхода „ЛИДЕР“ като инструмент за децентрализирано развитие на територията на общини Тервел и Крушари и насърчаване „ученето чрез правене“ в местната общност, повишавайки нейния капацитет за планиране;

▪ Разнообразяване на икономическите дейности, подобряване конкурентоспособността на местните продукти;

▪ Опазване на природните ресурси и околната среда в селския район на действие на МИГ; План за интегрирано развитие на община Тервел 2021-2027 г.

▪ Развитие на по-качествени услуги в съответствие с нуждите и очакванията на местното население, за да се създадат възможности за дългосрочна заетост и за да се повишат доходите на територията на сдружението;

▪ Стимулиране на интегрирани и устойчиви практики, местната инициатива и предприемачество, включително в реализирането на дългосрочни програми и стратегии; ▪ Насърчаване на съвместната работа между местните власти, бизнеса и структурите на гражданското общество за решаване проблемите на територията;

▪ Опознаване и прилагане опита и практиката на Европейския съюз за оживяване на селските райони, включително и за обмен на опит с други местни инициативни групи;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

▪ Подпомагане разширяването на местни, териториални, национални и трансгранични мрежи за сътрудничество.

2. **Общините Тервел, Крушари, Добричка и Кайнарджа**

   ▪ Разработване на общи туристически маршрути, които да обхващат културно исторически, духовен и алтернативен туризъм.

3. **Общините Тервел, Силистра и Добрич**

   ▪ Организиране и провеждане на Събор на Североизтока. Събор за народното творчество на североизточна България. Представяне на автентичен български фолклор - народни песни, танци, обичаи и традиции

10.4. Информиране на обществеността

За информиране на обществеността по отношение опазването на околната среда се използват интернет страницата на общината https://www.tervel.bg/, информационните табла в общинска администрация, кметствата и кметските наместничества, медиите - електронни и печатни.

Чрез интернет страницата на община Тервел населението се уведомява за новини относно:

- Необходимост от алтернативно водоснабдяване на определени селища;
- Допустими сгради за включване в програмата за саниране;
- Определените райони и честотата за сметосъбиране и сметоизвозване на територията на общината;
- Обратна връзка за подаване на сигнали за нарушения на екологичното законодателство;

10.5. Системи за наблюдение и контрол на качеството на околната среда

Община Тервел е включена в състава на област Добрич, и територията ѝ попада в обхвата на Регионална инспекция по околна среда и води – Варна и Басейнова дирекция за управление на водите в Дунавски район - с център Плевен.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

10.6. Услуги, предоставяни от общината и на територията на общината, свързани с опазване на околната среда - обхват на дейност и статут на фирмите, осъществяващи съответната дейност:

На територията на община Тервел няма изградени общински депа или инсталации за третиране на опасни отпадъци или неопасни битови, биоразградими и строителни отпадъци. Има изградена претоварна станция, където се събират отпадъците генерирани на територията на общината, след което се транспортират до Регионално депо за неопасни отпадъци в село Стожер.

Община Тервел е осигурила необходимите съдове за събиране и извозване на битовите отпадъци до Регионалното депо за отпадъци в землището на с. Стожер, община Добричка. Третирането на битовите отпадъците в инсталацията осигурява 100% постигане на целите за рециклиране, както е видно и от информацията във връзка с чл. 28б от Наредба № 7 от 19 декември 2013г. за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, публикувана на официалния сай на ИАОС - https://eea.government.bg/bg/nsmos/waste/informatsiya_chl-28b_naredba_7.

На територията на община Тервел, няма определени площадки за събиране на строителните отпадъци. Същите се събират в предварително заявени в общината контейнери, след което се извозват до Регионалното депо в с. Стожер.

Публичен регистър на лицата, притежаващи документи за извършване на дейности с отпадъци /вкл. строителни/ е наличен на официалната страница на ИАОС - https://nwms.eea.government.bg/app/registers/waste-activities. В задълженията на Кмета на общината е включено одобряването на План за управление на строителните отпадъци и контрол върху неговото изпълнение, съгласно чл. 27, ал. 1 от НАРЕДБА за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, приета с ПМС № 267 от 5.12.2017 г., обн., ДВ, бр. 98 от 8.12.2017 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

11. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Населените места на община Тервел се водоснабдяват от помпените станции „Полковник Савово“, „Коларци“, „Орляк“, „Кладенци“ и сондажи ЖФК-Тервел, дълбок сондаж в с.Безмер и дълбок сондаж в с. Зърнево.

Външната водопроводна мрежа на територията на общината е с обща дължина 170 км, като азбестоциментовите водопроводи са 166 км, а стоманените – 4 км. Вътрешната водопроводна мрежа е 199 км, преобладаващо азбестоциментови тръби.

Полезно използваната питейна вода се консумира основно от населението, следващите по големина консуматори са промишлеността и услугите. За съжаление водопроводната мрежа не е в добро експлоатационно състояние и загубите на питейна вода са големи – повече от 60%.

На територията на общината канализационна мрежа е изградена единствено в гр. Тервел. Тя е тип „смесена“, като степента на изграденост е 100%. Използваемостта на изградената мрежа е 100% - състоянието е много добро.

Към настоящия момент в ГПСОВ Тервел се отвеждат за пречистване отпадъчните води от канализационната мрежа на гр. Тервел., като е осигурено механично, биологично пречистване, денитрификация и дефосфатизация на отпадъчните води. Пречистените отпадъчни води след ПСОВ се заустват в дере Ошмиекинлик.

12. Озеленяване и чистота в населените места

Със заповед на Кмета на община се определят границите на районите и вида на предлаганите услуги по събирането, извозването и обезвреждането на битови отпадъци в депа и други съоръжения, поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване и честотата на сметосъбиране и сметоизвозване в населените места в Община Тервел.Честотата на сметоизвозването е в зависимост от количеството натрупани отпадъци и се извършва по утвърден график за всяка година.

13. Икономически показатели

13.1. Развитие на отделните отрасли в община Тервел

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Водещи икономически отрасли в община Тервел са промишлеността, търговията, туризма и селското стопанство. Най – голям е броят на фирмите с дейност в сферата на търговията. Съществуват производствени единици, работещи в сферата на хранително вкусовата промишленост и услугите.

Промишленост

Промишлеността е традиционен отрасъл за община Тервел, който след бурното си развитие през втората половина на миналия век изпитва затруднения при преструктурирането си в съвременни условия (закриване на производства). Двете най-големи предприятия в общината са: „Пластхим-Т" АД и "Дека" ООД. Основните подсектори на преработващата промишленост в община Тервел са химическата и текстилната промишленост, което се обуславя от традициите в миналото, вложените инвестиции и трудовите навици на населението. От останалите производства с по- голямо значение е хранително-вкусовата промишленост. Добри ресурси за развитие има дърводобивната и дървопреработващата промишленост.

Туризъм

Голямото туристическо „богатство" на община Тервел е наличието на Държавно горско стопанство, което се грижи за нормалното развитие на дивечовите запаси и предлага организиран туризъм. Природата и биоразнообразието на м. „Суха река", ориентацията към екологично земеделие и животновъдство на местните хора.

Благоприятните климатични условия определят голямото разнообразие в животинския свят на територията на горското стопанство. Към настоящия момент е установен следния дивечов запас : благороден елен – 180 броя, елен лопатар – 185 броя, сърни – 300 броя, диви свине – 260 броя, муфлони – 55 броя, зайци – 2450 броя, фазани – 1470 броя и яребици – 170 броя. През последните години се наблюдава значително увеличение на броя на хищниците, особено на чакалите. Под закрила са бял щъркел, пернатонога кукумявка, обикновен мишелов, бухал, среден пъстър кълвач, невестулка, кукувица, червенушка, нарцисовидна съсънка, горска съсънка. Държавно горско стопанство Тервел предлага лов по линията на организиран ловен туризъм. Традицията е гостуването на ловци от Германия, Италия, Англия, като за целта се

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

инвестира в подобряването на материално – техническата база на двата ловни дома. Най – ярка илюстрация на високите постижения на ДГС – Тервел са представянията на международни изложби на ловни трофеи. Първото участие е през 1971г. във Будапеща, където трофей от сръндак, отстрелян от горския надзирател Иван Гочев, набира 148 точки и е в елита на страната. На международното ловно изложение в Пловдив през 1981г. Тервел участва с 163 трофея, които са 8 % от общо представените трофеи на страната и са спечелени 2 златни медала за трофеи от благороден елен, 7 – за сръндак и 1 – за дива котка.

На територията на с. Безмер е разположена къща за гости, която е желана дестинация за туристи, любители на лова и риболова, на старите занаяти – сарачество, железароновачество, грънчарство, пчеларство. През 2008г. къщата е удостоена със сертификат „Зелена къща" от Българската асоциация за алтернативен туризъм, за това че се предлагат местни екопродукти, полагат се грижи за опазването на природната среда и активно представяне на местната култура.

Селско стопанство

Селското стопанство съставлява най – важният дял на икономиката на общината. Районът е един от големите производители на селскостопанска продукция в страната. Природните условия са изключително благоприятни за развитието на растениевъдството – за отглеждане на зърнени, технически и фуражни култури. Застъпени са и двата подотрасъла на селското стопанство – растениевъдство и животновъдство.

Растениевъдство - земеделските земи в общината са 416 103 дка и представляват 71,7% от общата площ. В структурата на земеделските територии преобладават обработваемите земи. Те представляват 82% от земеделските територии в общината, като този показател за страната е 76%. По начин на ползване, обработваемите земи са основно ниви – 82% относителен дял, трайни насаждения – 13%, земи по чл.4 от ЗСПЗЗ – 4,2% и с малки относителни дялове ливади и разсадници. Необработваемите земи в земеделските територии са предимно мери и пасища: гори и полезащитни пояси, полски пътища и непригодни земи. Земеделската земя е основно частна собственост и се стопанисва от 10 земеделски кооперации в тежко икономическо състояние, арендатори и частни стопани. Голяма част от арендаторите са

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

външни за общината фирми и не допринасят за приходите й. По - стабилни са преработващите структури – мелници, фуражни цехове, мандри, по голяма част, от които също са външни фирми. Селското стопанство е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното й развитие. Независимо от значителното намаляване на произведената продукция, през 90-те години на миналия век, отрасълът си остава основен източник на доходи за голяма част от населението на общината. Благоприятните агро-климатични и релефни условия са утвърдили производството на зърнени, зърненифуражни и маслодайни култури. Открояват се три култури – пшеница, царевица за зърно и слънчоглед. Те заемат 77% от обработваемата земя в общината. В последните години се наблюдава тенденция за изграждане на масиви с етерично-маслени култури, които са изцяло нови за общината – култивирана шипка, маточина, салвия, лайка и други. Отглеждат се също кореандър, соя, боб, тикви и други технически култури. В общината се засилва интересът на земеделските производители към отглеждане на култивирани билки и създаване на овощни градини – ябълки, сливи, кайсии. Наличието на съхранена природна среда и екологично чистият район са предпоставка за развитие на екологично чисто земеделие.

Животновъдство **–** Богатата фуражна база, традициите в отглеждането на едър и дребен рогат добитък са били предпоставка за добре развито животновъдство до началото на прехода. След срива през 90-те години са унищожени всички племенни стада и е ликвидирана материално-техническата база. В момента животновъдството е съсредоточено в частния сектор. Основен отрасъл от животновъдството е говедовъдството. То е изцяло съсредоточено в частния сектор, където е преобладаващ броят на дребните ферми с по 1-3 броя крави, много малко са средните ферми 5-10 броя крави. Има няколко ферми с до и над 50 крави. През последните години се наблюдава намаление на броя на говедата и на кравите, както и на птиците. Увеличават се животните в овцевъдството и зайцевъдството. Животновъдството е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микроикономика. Научното обслужване на аграрния сектор е незадоволително. На територията на общината няма изградено научно звено. Единственото звено с подобен капацитет е Добруджанският земеделски институт по отглеждане на пшеница, който се

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

намира на територията на община Генерал Тошево. Секторът не разполага с мрежа от продуктивни организации, защитаващи интересите на производителите.

Състояние на инфраструктурата на Община Тервел

Транспортна инфраструктура и достъпност

Автомобилен транспорт и инфраструктура

През територията на община Тервел преминават изцяло или участъци от републиканската пътна мрежа, както следва:

❖ **Второкласен път II-71** (Силистра – Богорово – Средище – Коларци – Хитово – Карапелит – Добрич – Бранище – Стефаново – Славеево – Батово – Църква - Оброчище). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 10,2 км.

❖ Третокласен път **III-207** (Ветрино – Средно село – Момчилово – Добротич – Калоян – Стефан Караджа – Радан войвода – Векилски – Жегларци – Тервел – Честименско – Алеково – Алфатар). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 28 км.

❖ Третокласен път **III-2075** (Орляк – Зърнево – Цани Гинчево – Никола Козлево). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 8,9 км.

❖ Третокласен път **III-2077** (Честименско – Професор Златарски – Каблешково – Межден)

❖ Третокласен път **III-7102** (Ангеларий – Сърнец – Мали извор – Божан – Тервел). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 19 км.

❖ Третокласен път **III-7103** (Оногур – Ефрейтор Бакалово – Телериг – Крушари). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 3,6 км.

❖ Третокласен път **III-7105** (Балик – Пчелник – Житница – Лясково – Козлодуйци). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 4,2 км.

❖ Третокласен път **III-7106** (Карапелит – Гешаново – Подслон – Кочмар). Общата дължина на пътя, преминаващ през територията на община Тервел, е 4,7 км.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Общата дължина на републиканската пътна мрежа, която преминава през общината, е 89,6 км. През територията на общината лисват първокласни пътища. Дължината на второкласните пътища е 10,2 км. Преобладаващите пътища са третокласни – с обща дължина 79,4 км.

Състоянието на пътищата се класифицират като добро, средно и лошо. Преобладаващите пътища са в добро състояние – 47,9 км., средно – 29,8 км. и в лошо състояние – 11,9 км от пътната мрежа.

Общинският център гр. Тервел е по-неблагоприятно разположен по отношение на транспортната достъпност в сравнение с едно от селата в общината – с. Коларци, през което преминава път II-71 (ок.п. Силистра) – Средище - Хитово – Карапелит – (ок.п. Добрич – Батово – Оброчище), свързващ България и Румъния.

Основният обслужващ път за общината е третокласният път III-207/I-7/ - Алеково – Тервел – Кочмар – Векилски – Калоян - Ветрино - /АМ Хемус/, който свързва първокласния път Силистра-Шумен с автомагистрала Хемус, а посредством отсечката Кочмар-Карапелит и с областния център Добрич.

През периода 2014-2020 г. са извършвани превантивни ремонтни дейности на пътищата обслужващи територията на община Тервел, както следва:

- III-7102 „Коларци – Тервел“ от км 00+000 до км 19+030 – 19,0 км – 2014 г.;
- III-2075 „Орляк – Зърнево“ от км 4+000 до км 8+930 - 4,93 км – през 2014 г.;
- III-207 „Кочмар – Тервел“ от км 51+900 до км 52+800 – 0,8 км –през 2019 г.;
- II-2077 „Честименско – Каблешково“ от км 0+000 до км 11+000 – 11,0 – през 2019 г.

Железопътен транспорт и инфраструктура

На територията на общината няма жп транспорт. Най-близката жп гара – гр. Дулово - отстои на 32 км от гр. Тервел.

Въздушен транспорт и инфраструктура

На територията на община Тервел няма летища и летателни площадки. Най-близката сертифицирана летателна площадка е **Кайнарджа**, която се намира в община Кайнарджа - на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

разстояние 43 км. Другата действаща летателна площадка се намира на 76 км – **Балчик**. На 94 км от община Тервел се намира **международно летище Варна**.

Воден транспорт

На територията на община Тервел няма воден транспорт. Най-близкото действащо пристанище до общината е **Пристанище Силистра**, което се намира на разстояние 50 км. Пристанището е разположено на р. Дунав.

Другото пристанище, което е в близост, е **Пристанище Балчик** – на разстояние 76 км, което е на Черно море.

14. Финансови показатели

Съставянето, приемането и изпълнението на общинските бюджети е уредено в Закон за общинските бюджети (ЗОБ). Съгласно ЗОБ, чл. 2 „Общинските бюджети и извънбюджетните средства се управляват от органите на местното самоуправление и местната администрация в съответствие с разпоредбите на закона“. През 2013 г. Общинският съвет е приел ***Наредба за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години,за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на община Тервел.***

14.1. Приходна част на бюджета

В по долната таблица е показано движението на бюджета на Община тервел за периода 2014 - 2022 г.

Таблица 3. Приходи на община Тервел за периода 2014 – 2022 година в лева

Приходи по пера в Община Тервел	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.Имуществени и други данъци	633 360.00	628 461.00	677 328.00	713 444.00	726 748.00	817 437.00	813 064.00	932 722.00	124487.00
2.Неданъчни приходи	1 499 206.00	1 692 734.00	2 261949.00	2 244 737.00	2 149 668.00	1 933 838.00	2 212 992.00	2 623 354.00	2622109.00
3.Субсидии от ЦБ	9 187 731.00	7 545 465.00	7 59032.00	8 689 603.00	10 244656.00	10 042443.00	13287870.00	13730434.00	15 862 492.00
4.Други	1 059 154.00	-4 228 341.00	2 326962.00	-1 081121.00	857 178.00	621 184.00	775 499.00	1 332 955.00	1 691 822.00

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

приходи									
Общо	**12379451.00**	**5 638 319.00**	**12 857071.00**	**10 566 63.00**	**13 978250.00**	**13 414902.00**	**17089425.00**	**18619465.00**	**21 300 910.00**
В т.ч. донорски средства за финансиране на проекти	272265.00	3675500.00	0.00	1274000.00	0.00	890972.00	0.00	550000.00	0.00

Данните в таблицата показват, че през периода 2014-2022 г. най-значителна част в приходната част на общинския бюджет са субсидиите от държавния бюджет, следвани от други приходи.

14.2. Разходна част на бюджета

Таблица 4. Разходи на община Тервел по функции 2014-2022 г. в лв

Разходи по пера в община Тервел	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Държавни служби	1 683 092.00	964 173.00	789 771.00	1 435 041.00	1 613 663.00	2 204 551.00	2095641	2975644	2965464
Отбрана и сигурност	103 855.00	104 670.00	101 963.00	110 078.00	179 193.00	143 400.00	376057	332283	749818
Образование	4 729 034.00	4 797 324.00	5 004 221.00	5 333 721.00	5 778 052.00	6 758 482.00	7271792	8277375	9115478
Здравеопазване	581 712.00	527 347.00	505 729.00	483 531.00	526 819.00	607 876.00	601276	696420	885616
Социално осигуряване	592 963.00	614 667.00	659 947.00	779 952.00	1 051 193.00	1 225 777.00	1628819	1974412	2867310
Жилищно строителство, БКС и опазване на околната среда	2 407 541.00	1 441 415.00	865 598.00	1 269 694.00	1 966 938.00	2 567 032.00	2618652	2552576	2567182
Почивно, културно и религиозно дело	561 220.00	557 647.00	714 620.00	760 145.00	1 357 506.00	862 597.00	599881	1095000	1608532
Икономически дейности и услуги	352 126.00	367 645.00	440 919.00	214 139.00	207 752.00	1 016 507.00	195151	93797	509533
Други	63 597.00	78 442.00	74 882.00	42 525.00	30 946.00	27 512.00	30819	27041	20016

Таблица 5. Разходи по параграфи

Наименование на параграф	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Заплати и осигурителни вноски	5 235 626.00	5 671 500.00	5 980 445.00	6 470 313.00	7 275 428.00	8 737 119.00	9 973 719.00	11 696 663.00	12 901 363.00
Издръжка	2 752 011.00	1 991 379.00	1 889 957.00	2 664 220.00	3 038 850.00	2 943 476.00	3 932 006.00	4 294 110.00	4 834 072.00

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Стипендии	22 047.00	24 180.00	21 350.00	32 525.00	25 554.00	27 850.00	25 717.00	23 288.00	30 828.00
Помощи и трансфери	19 883.00	24 455.00	24 845.00	33 638.00	57 439.00	44 078.00	50 602.00	46 672.00	50 973.00
Субсидии	566 308.00	575 243.00	575 520.00	549 781.00	596 875.00	665 071.00	631 406.00	714 572.00	806 303.00
Разходи за лихви и участия	65 508.00	75 217.00	78 205.00	41 833.00	34 013.00	30 989.00	35 767.00	31 772.00	25 620.00
Капиталови разходи	2 413 757.00	1 091 356.00	587 328.00	636 516.00	1 683 903.00	2 965 151.00	768 871.00	1 217 471.00	2 639 790.00
Общо	**11 075 140.00**	**9 453 330.00**	**9 157 650.00**	**10 428 826.00**	**12 712 062.00**	**15 413 734.00**	**15 418 088.00**	**18 024 548.00**	**21 288 949.00**

Заплатите и осигурителните вноски бележат ежегоден ръст с между 10 и 20%, считано от 2017 г. и съставляват над 60% от общите разходи на общината..

15. Демографски показатели

Демографските процеси на територията на община Тервел са резултат от влиянието на различни фактори, характерни от една страна за България, а от друга за целия Европейски съюз. Това са процеси, свързани с повишени нива на смъртност и емиграция и с намалена раждаемост. Основно влияние върху тези процеси оказват полово-възрастовата, етническа, религиозна и образователни структури на населението, както и тенденцията все повече хора да се заселват в градовете. Те влияят на формирането на човешките ресурси в общината, както в количествено, така и в качествено отношение

По данни на НСИ за 2022 г., населението на община Тервел е **11821** души, от които 5879 мъже и 5942 жени. В община Тервел се наблюдава тенденцията, характерна за цялата страна, за намаляване броя на населението.

Таблица 6. Брой на населението в община Тервел 2011г - 2021 г.;

	2011			2022		
	Общо	**Мъже**	**Жени**	**Общо**	**Мъже**	**Жени**
Община Тервел	16085	8078	8007	11821	5879	5942
с. Ангеларий	132	68	64	91	42	49
с. Балик	218	112	106	182	94	88
с. Безмер	1197	607	590	936	472	464
с. Божан	555	283	272	383	192	191
с. Бонево	71	44	27	92	49	43
с. Брестница	1	1	-	-	-	-

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

с. Войниково	7	4	3	1	1	-
с. Главанци	127	64	63	93	44	49
с. Градница	352	191	161	321	170	151
с. Гуслар	19	11	8	28	16	12
с. Жегларци	864	434	430	632	302	330
с. Зърнево	1235	631	604	1102	559	543
с. Каблешково	598	307	291	567	284	283
с. Кладенци	128	68	60	82	39	43
с. Коларци	621	316	305	353	179	174
с. Кочмар	258	126	132	156	77	79
с. Мали извор	18	9	9	13	5	8
с. Нова Камена	446	219	227	277	127	150
с. Оногур	38	17	21	19	10	9
с. Орляк	1745	887	858	968	492	476
с. Полковник Савово	212	116	96	186	95	91
с. Попгруево	617	309	308	342	169	173
с. Професор Златарски	40	19	21	12	6	6
с. Сърнец	218	103	115	150	83	67
гр. Тервел	5989	2941	3048	4598	2246	2352
с. Честименско	379	191	188	237	126	111

източник: НСИ

Над 60% от населението е концентрирано в селата на община Тервел.

Отрицателното изменение в броя на населението през последните десет години е един от основните неблагоприятни фактори за бъдещото демографско и социално-икономическо развитие на общината. То води до промени свързани с възпроизводствения потенциал в общината, работната сила и социално-икономическото й развитие.

Структура на населението

Полова структура

От принадлежността към съответния пол зависи участието на индивида в естественото възпроизводство, мястото в семейството и участието в трудовия процес. С нарастването на възрастта съотношението между половете до голяма степен се определя от смъртността, която е по-висока сред мъжете над 40-годишна възраст, отколкото сред жените.

През годините не се наблюдава съществена промяна в половата структура на населението в община Тервел.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Възрастова структура

В зависимост от разпределението на населението по възрастови групи се наблюдават три типа възрастова структура:

- ✓ прогресивен (превес на поколението на децата)
- ✓ регресивен (превес на поколението на прародителите) и
- ✓ стационарен (относително равенство на децата и прародителите).

Възрастовата структура на населението е с определящо значение за естественото възпроизводство на населението, за количеството и качеството на работната сила, както и за натовареността на здравната и социалната система на общината.

Изводи:

- В община Тервел се наблюдава характерната за цялата страна тенденция на застаряване на населението и намаляване на броя му.

Трудоспособен контингент

В пряка връзка с възрастовата структура е трудоспособният контингент на община Тервел.

Трудоспособният контингент в общината показва нисък дял на лицата в под трудоспособна възраст, по-висок дял на лицата в над трудоспособна възраст, прогресивно намаляване на населението в трудоспособна възраст.

България е с един от най-обезпокоителните коефициенти на демографско заместване – 100 на 66, което означава, че 100 излизащи от трудоспособна възраст се заместват само от 66 влизащи в трудоспособна, което означава че има остър дефицит на работна ръка на пазара на труда.

Социално-икономически показатели

За община Тервел основните доходи на домакинствата се сформират от работната заплата и пенсиите.

Размер на средната работна заплата

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Размерът на средно-годишната работна заплата в общината следва общата тенденция на растеж в страната и региона. По този показател област Добрич се доближава изключително много до средните показатели и темпа на растеж за страната. За съжаление община Тервел изостава значително по темпове на растеж, като абсолютните стойности са доста под средното за страната.

Заплащането по икономически сектори в общината е по-ниско от това за страната.

Подоходна диференциация

За равнището на дохода и подоходната диференциация може да се съди и от данни, отразяващи динамиката в измененията на доходите на населението съгласно нетните приходи от продажби и съответно по икономически дейности в общината. Предвид водещата роля на селското стопанство в община Тервел, делът на обработваемата земя е над средния за страната.

По отношение на промишлеността, двете най-големи предприятия в общината са : „Пластхим-Т" АД и "Дека" ООД. Основните подсектори на преработващата промишленост в община Тервел са химическата и текстилната промишленост, което се обуславя от традициите в миналото, вложените инвестиции и трудовите навици на населението. От останалите производства с по- голямо значение е хранително-вкусовата промишленост. Добри ресурси за развитие има дърводобивната и дървопреработващата промишленост

Образователната инфраструктура

Детски градини

В община Тервел за учебната 2020/21 година функционират девет детски градини. Три от тях се намират в гр. Тервел, по една има в следните села: Безмер, Зърнево, Орляк, Жегларци, Божан и Честименско

Таблица 7 Детски градини в община Тервел за учебната 2020/21 г.

Детска градина	**Вид**	**Населено място**
ДГ № 1 „Детелина"	Общинска	гр. Тервел
ДГ № 2 „Здравец"	Общинска	гр. Тервел
ДГ „Детски свят"	Общинска	с. Безмер
ДГ „Детски рай"	Общинска	с. Зърнево

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ДГ „Слънчице“	Общинска	с. Орляк
ДГ „Детелина“	Общинска	с. Жегларци
ДГ № 3 „Първи юни“ *с филиал в с. Попгруево*	Общинска	гр. Тервел
Детска градина *с филиали в с. Коларци, с. Балик и с. Ангеларий*	Общинска	с. Божан
Детска градина *с филиали в с. Нова Камена и с. Каблешково*	Общинска	с. Честименско

През годините се забелязва тенденция за намаляване на броя на записаните деца в детските градини. През учебната 2020/21 г. децата в детските градини са 454 бр., което е с 27,9% по-малко от учебната 2014/15 г. (630 бр.).

Броят на местата в детските заведения също намалява през разглеждания период, но местата са напълно достатъчни да обхванат всички нуждаещи се. Това се проследява от показателя „места на 100“, който през целия период е над 100.

Педагогическият персонал плавно намалява, като през последната учебна година 2020/21 е 54 души.

Таблица 8 Детски градини, деца, персонал, места и групи в община Тервел (уч. години 2014-2021 г.)

Показател	**2014/15**	**2015/16**	**2016/17**	**2017/18**	**2018/19**	**2019/20**	**2020/21**
Детски градини – общо	16	16	9	8	7	7	9
Деца (общо)	630	555	531	484	466	475	454
в т.ч. момичета	*312*	*267*	*260*	*221*	*213*	*222*	*236*
Места (общо)	856	855	841	754	766	746	717
на 100 деца	*136*	*154*	*158*	*156*	*164*	*157*	*158*
Педагогически персонал (общо)	68	68	64	54	58	56	54
в т.ч. детски учители	*62*	*62*	*58*	*51*	*54*	*51*	*51*
Групи в детските градини	35	35	34	25	26	26	26

Училища

През учебната 2020/21 година на територията на общината функционират общо 8 училища. От тях едно начално училище, три – основни училища, две – обединени училища и едно средно училище. В община Тервел се намира Професионална гимназия по техника и облекло

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

„Дочо Михайлов“, която е единствената с държавно финансиране. В общинския център има едно средно училище и професионалната гимназия.

Обучаемите са около 931 деца от I до XII клас на територията на общината през учебната 2020/21 година.

Таблица 9 Училища в община Тервел за учебната 2019/2020 г.

Училище	**Вид**	**Населено място**	**Финансиране**
НУ „Христо Ботев“	Училище, начално	с. Каблешково	общинско
ОУ „Отец Паисий“	Училище, основно	с. Нова Камена	общинско
ОУ „Паисий Хилендарски“	Училище, основно	с. Безмер	общинско
ОУ „Христо Ботев“	Училище, основно	с. Зърнево	общинско
ОбУ „Петър Берон“	Училище, обединено	с. Коларци	общинско
ОбУ „Васил Друмев“	Училище, обединено	с. Орляк	общинско
СУ „Йордан Йовков“	Училище, средно	гр. Тервел	общинско
ПГТО „Дочо Михайлов“	Проф. гимназия	гр. Тервел	държавно

Източник: МОН – регистър на училищата

Поради промените в националната образователна система със Закона за предучилищното и училищното образование, обн., ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015 г., драстично се променя системата, което влияе и на динамичния ред на показателите за учениците от V до XII клас. Това прави данните преди учебната 2017/18 г. несъпоставими с тези в следващите години.

Въпреки това, могат да се направят няколко извода за училищата в община Тервел, както следва:

- Първо, броят на учителите намалява;
- Второ, броят на децата, обучаващи се в системата, намалява с още по-висок темп;
- Трето, броят на паралелките аналогично намалява

Таблица 10 Паралелки, учители и учащи в община Тервел по класове

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Показател\ Уч. година	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
I - IV клас							
Паралелки	36	33	30	28	28	30	29
Учители	53	51	36	50	47	47	-
Учащи	694	604	546	533	519	479	461
V - VIII*							
Паралелки	31	31	30	22	21	23	23
Учители	57	48	45	53	40	46	-
Учащи	707	640	545	407	392	371	347
IX - XII*							
Паралелки	5	4	4	5	5	5	5
Учители	10	17	7	9	14	10	-
Учащи	112	108	107	126	128	121	123

Източник: НСИ

Проблем пред повишаване на образователния ценз на населението е и броят на напусналите училище. Официалните данни показват, че в община Тервел всяка година децата, които по една или друга причина са отпаднали от образователната система (между I-ви и VIII-ми клас), са средно 73 души, като в годините има пикове и спадове.

Таблица 11 Брой на напусналите ученици от I-ви до VIII-ми клас по учебни години в община Тервел

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

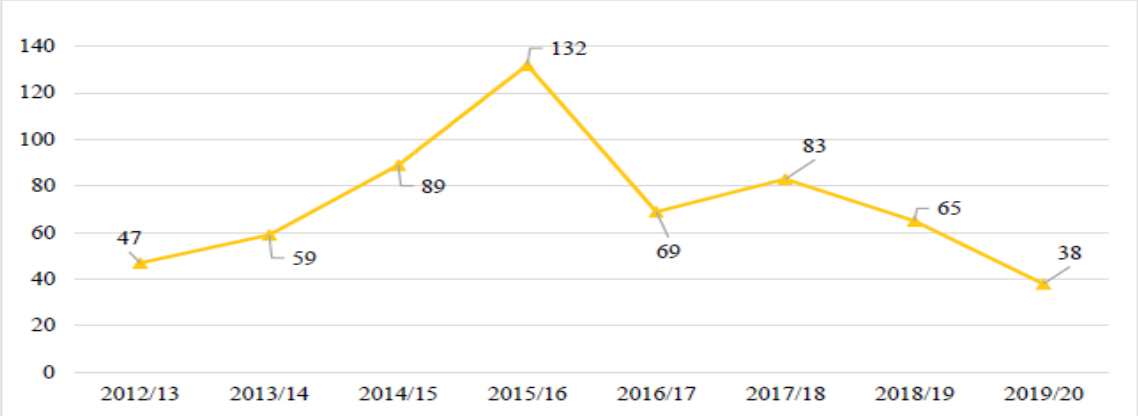

Здравна инфраструктура.

Болнична и извънболнична помощ

По данни на НСИ към 31.12.2022 г. към Общинската болница е закрита.

По данни на РЗИ-Добрич на територията на община Тервел има регистрирани следните лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи, актуални към 29.04.2021 г.:

- 8 заведения за извънболнична първична медицинска помощ, като 4 от тях са в гр. Тервел и по едно в селата: Орляк, Зърнево, Божан и Нова Камена.
- 4 практики по дентална медицина, като 3 от тях са в гр. Тервел и 1 в село Зърнево.
- 1 практика за специализирана извънболнична медицинска помощ по хирургия
- 1 медицински център в гр. Тервел, в който действат: ВБ; ДБ; АГ; Образна диагностика; Кл. Лаборатория; ФРМ; Ендокринология; Кардиология; Неврология; Хирургия; Пневмология и фтизиатрия; УНГ; Психиатрия.

По данни на НЗОК на територията на община Тервел има 10 общопрактикуващи лекари, които имат сключени договори с НЗОК.

Общината изпитва остра нужда от медицински лица, като е предприела мерки за предоставяне на стипендии на бъдещи лекари и мед.сестри, които да работят на територията на общината след дипломирането си.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Заетост

Негативните демографски процеси оказват пряко влияние върху трудовия пазар в община Тервел, защото намалява броя на хората в трудоспособна възраст. През 2020 г. те са 9 167 души, с което се регистрира спад от 443 човека (или 4,6%) спрямо 2014 г.

Тревожна е и **тенденцията за намаляване броя на населението в под трудоспособна възраст**, което се очаква да се включи в местната икономика в близко бъдеще. За периода 2014-2020 г. то е намаляло с 9,8% (или с 276 д.). Ако тези негативни процеси се задълбочат, има опасност местното население да не може да осигурява необходимите кадри за общинската икономика.

Фигура 11 Население в под, над и в трудоспособна възраст в община Тервел за периода 2014-2020 г.

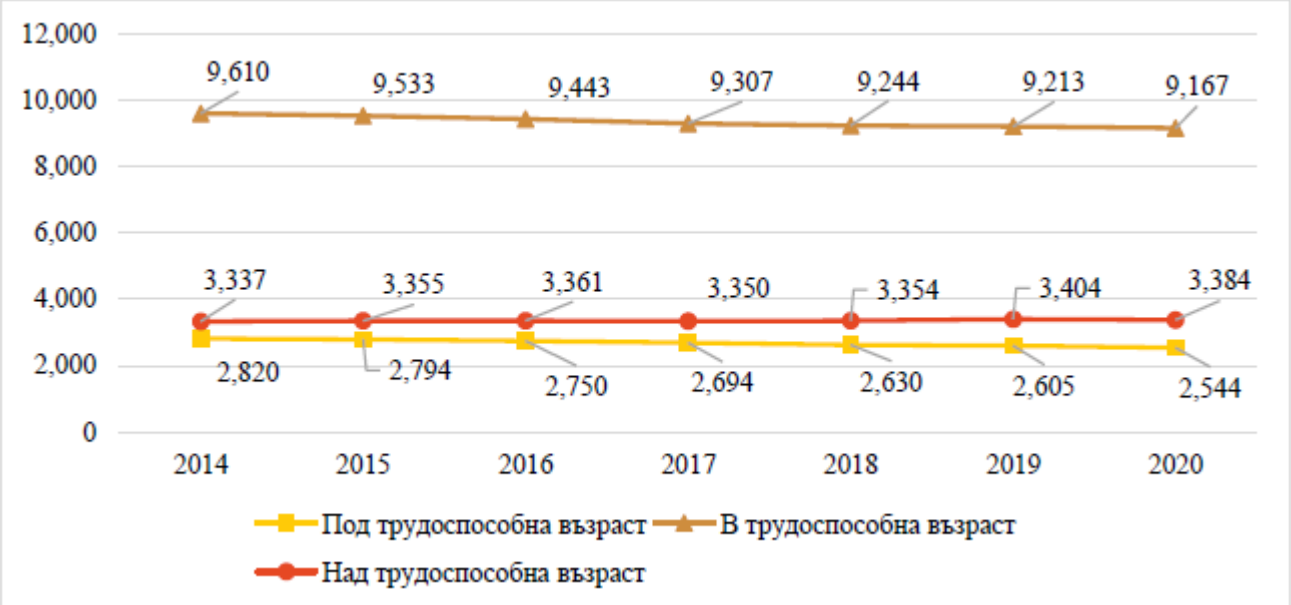

По отношение на коефициента на ***регистрираната безработица*** към 2022г. (5.2% средногодишно равнище на безработица в страната), в община Тервел е 12.9 %.

Фигура 12 Равнище на безработица в община Тервел, 2021 – 2022 г., %

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ПОКАЗАТЕЛИ		2022 г.	2021 г.	*Прираст /п.п./*
България	**Средно за страната**	**5.2**	**5.5**	***-0.3***
Район	**Северен централен**			
Област	***Добрич***			
Община	Балчик	3.9	4.2	*-0.3*
Община	Генерал Тошево	13.3	12.0	*1.2*
Община	Добрич - град	2.9	3.4	*-0.5*
Община	Добрич - села	3.0	4.4	*-1.4*
Община	Каварна	4.2	5.1	*-0.9*
Община	Крушари	11.8	12.0	*-0.2*
Община	**Тервел**	**12.9**	**11.7**	***1.2***
Община	Шабла	7.3	6.1	*1.2*

Източник: Агенция по заетостта

Таблица 12 Средно годишен брой безработни и средно годишно равнище на безработицата в община Тервел.

Година	Средно годишни данни	
	Безработни / брой/	Равнище на безработица / %/
2012	1444	24,32
2013	1468	25,19
2014	1493	25,64
2015	1287	22,1
2016	1144	19,6
2017	913	15,7
2018	796	13,8
2019	738	12,7
2020	920	15,79
2021	681	11,7
2022	553	9,49

Източник: Бюро по труда – гр.Тервел

Видна е тенденцията за намаляване нивото на безработица в общината, но независимо от това, то надхвърля значително средното ниво на безработица за страната.

IV. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ (SWOT-АНАЛИЗ)

SWOT-анализът, като качествен аналитичен и прогностичен метод дефинира действието на вътрешните и външните фактори за развитие на общината и възможностите за избор на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

подходяща стратегия за постигане на целите на развитието на базата на предложения по-горе социално-икономически анализ на територията. Използвана е общата матрица за този вид анализ, отразяваща взаимодействието на вътрешните фактори (силни и слаби страни), и външните фактори (възможности и заплахи). В SWOT анализа са представени направените изводи и съответните препоръки.

СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
❖ Плодородни почви ❖ Благоприятни природни условия за развитие на земеделие и животновъдство; ❖ Сравнителна близост до големи туристически пазари по Черноморието; ❖ Потенциал за развитие на рибовъдство и спортен риболов в язовирите; ❖ Механичният прираст в последните 2 години е положителен; ❖ Наличие на културни и исторически забележителности; ❖ Традиции в опазване на културното наследство; ❖ Създадени традиционни връзки за културен обмен; ❖ Наличие на НПО в областта на културата; ❖ Богат културен календар ❖ Добре изградена мрежа от читалища с традиции, разнообразна дейност;	❖ Територията е бедна на водни ресурси и полезни изкопаеми; ❖ Неоползотворен потенциал за развитие на природен и културен туризъм; ❖ Периферно разположение на територията спрямо административни и пазарни центрове; ❖ Отрицателни естествен и механичен прираст; ❖ Намаляване на населението в трудоспособна и под трудоспособна възраст; ❖ Влошена възрастова структура ❖ Липса на реклама за туристическия потенциал, който притежава общината; ❖ Недостатъчна реклама на обекти и културни прояви; ❖ Липса на жп линия; ❖ Големи загуби на вода по водопроводната мрежа; ❖ Ниска степен на изграденост на селищна

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

❖ Близост до Румъния и наличие на ГКПП; ❖ Сравнително добра достъпност до всички населени места на територията; ❖ Стабилен аграрен сектор; ❖ Намаляване на безработицата ❖ Производителността на труд на 1 човек се повишава; ❖ Наличие на професионална гимназия; ❖ Добра осигуреност с лекари ❖ Съхранена природна среда; ❖ Много добро състояние на радиационната обстановка; ❖ Наличие на относително добър потенциал на ВЕИ в общината; ❖ Развитие на възобновяеми енергийни източници - фотоволтаични електроцентрали.	система канализационната мрежа; ❖ Газификация само на част от общината; ❖ Намаляване на броя на нефинансовите предприятия; ❖ Намаляване на броя на заетите; ❖ Липса на достатъчно места за настаняване; ❖ Намаляване на хората в трудоспособна и под трудоспособна възраст; ❖ Недостиг на квалифицирани кадри; ❖ Висока безработица; ❖ Намаляване на броя на учителите; ❖ Голям дял на учениците, които са напуснали образователната система; ❖ Голям дял от населението не е посещавало училище; ❖ Най-сериозен замърсител е битовото отопление; ❖ Липса на достатъчна информация и ресурси за използване на ВЕИ;
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
❖ Въвеждане на по-ефективни производства на базата на „кръгова икономика“ и иновации; ❖ Намаляване загубите на вода ❖ Подобряване на образованието чрез	❖ Демографски спад и застаряване на населението; ❖ Задълбочаване на миграционните процеси и демографската криза;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

инициативи и мероприятия в посока намаляване на отпадналите ученици; ❖ Добри предпоставки за използване на ВЕИ; ❖ Използване на защитените зони и територии за алтернативен туризъм, щадящ околната среда; ❖ Подобряване на туристическото предлагане – ловен, селски, еко, вело-, конен; ❖ Реклама на общината чрез Единната система за туристическа информация (ЕСТИ): ❖ ЕСТИ): ❖ „Регистър на туристическите фестивали и събития“ - http://rta.tourism.government.bg/TFRegister.aspx ❖ Регистър на туристическите атракции“ - http://rta.tourism.government.bg/TARegister.aspx ❖ Възможност за сътрудничество и съвместни проекти между общинската администрация, гражданските организации и заинтересовани страни; ❖ Внедряване на нови технологии за напояване; ❖ Използване на експертния капацитет на общинските служители за реализацията на проекти; ❖ Изпълнение на различни видове проекти,	❖ Недостиг на квалифицирана работна ръка; ❖ Поява на рискове от непредвидими природни и обществено-политически събития; ❖ Високи изисквания за кредитиране на бизнеса; ❖ Липса на проектно финансиране за социалните услуги; ❖ Тенденция за намаляване на дейността на съществуващи граждански организации (НПО).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

вкл. по сложност, позволяващи ускорена реализация на проекти в новия програмен период; ❖ Реализиране на съвместни проекти със съседни общини; ❖ Реализиране на публично-частни партньорства; ❖ Привличане на млади хора, които могат да работят от вкъщи през интернет.	

Както е видно от проведения анализ, основните предимства на община Тервел се свързват с богатия й природен капитал и устойчивата политика на общината за опазването му, от която са налице сериозни постижения. За преодоляването на слабите страни (повечето от които унаследени проблеми, производни на стопанските функции на общината в периферията на област Добрич) и на съвременните предизвикателства, произтичащи от динамични естествени фактори на средата, е необходима приемственост и последователност в провежданата политика с активизиране по отношение привличането на инвестиции и ефективното оползотворяване на средства (обвързване на общинския бюджет с различни програми, финансирани от правителството и фондовете на ЕС) в подкрепа на нейните решения. Община Тервел има наличен природен потенциал и многобройни възможности за перспективното му усвояване в подкрепа на благосъстоянието на населението й. Важна роля в тази насока имат:

- ❖ обновяването на стопанската и селищната инфраструктура
- ❖ правилна ориентация в новите стратегически цели за развитие на региона
- ❖ умело стопанско управление на природните активи, без риск за опазването на околната среда

V. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

Настоящата програма е разработена от принципните позиции за приемственост в общинската политика, интегриран подход в управлението на територията и устойчивост на търсените

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

резултати. На това основание община Тервел се придържа към следната визия: Опазване и поддържане на околната среда в община Тервел, устойчиво използване на природния й капитал за увеличаване на благосъстоянието на населението й

Програмата се основава на задълбочен анализ на актуалното състояние на околната среда в общината и на перспективите й на развитие в контекста на общата политика за развитие на област Добрич и Северен централен район като цяло. Подборът на конкретни мерки за постигането на поставените цели и открояването на приоритетни сред тях е съобразено с реалните възможности на общината, потребностите на населението й и общата визия за развитие на страната ни като част от Европейската общност.

VI. ЦЕЛИ

1.1. Стратегически цели

Стратегическата ориентация на Програмата е към използване на предимствата на общината по отношение на наличния природен капитал и увеличаване на неговия действителен принос (под формата на гъвкаво, рационално и устойчиво управление) за активизация на стопанството на общината и осигуряване на качествена, спокойна и безопасна среда, насърчаваща инициативността и социалната свързаност на местната общност.

1.2. Специфични цели

В подкрепа на общата визия и стратегия на общинската политика за опазване на околната среда на община Тервел са формулирани следните конкретни специфични цели :

- Подобряване на свързаността и жизнената среда;
- Съхранение на природните ресурси;
- Опазване на биологичното разнообразие и на естествените ландшафти
- Информационно обезпечаване
- Правно регулиране на дейностите по опазването на околната среда
- Повишаване на административния капацитет
- Участие на населението при разрешаване на проблемите по опазването и

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

поддържането на околната среда.

- Привличане на инвестиции в производства и дейности, способстващи опазването на околната среда.

1.3. Приоритети

Формулирания тук приоритет е водещ при определяне на последващи конкретни мерки и дейностите, към които да се придържа общинската политика в областта на опазване на околната среда.

ПРИОРИТЕТ: БАЛАНСИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТЕРВЕЛ, В СИНХРОН С ОПАЗВАНЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА

VII. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Въз основа направения преглед на всички аспекти на община Тервел можем да дефинираме следните мерки за изпълнение ,пряко свързани с постигането на балансирано териториално развитие и опазване на околната среда:

Мярка 1: **Опазване качеството на атмосферния въздух**;

Мярка 2: **Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване**;

Мярка 3: Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ;

Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи;

Основните задачи, свързани с Мярка 1: **Опазване качеството на атмосферния въздух се свеждат до**:

Задача 1.1. Реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура

Задача 1.2. Насърчаване използването на електромобили или автомобили с по-ниски емисии

Задача 1.3. Поетапно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС.

Задача 1.4. Изграждане на обществени зони да отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

Задача 1.5. Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа

Задача 1.6. Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление

Основните задачи, свързани с Мярка 2: Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване, се свеждат до:

Задача 2.1. Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба

Задача 2.2. Рекултивация на съществуващи замърсени територии

Задача 2.3. Ликвидиране на нерегламентирани депа

Задача 2.4. Поддръжка на проводимостта на деретата и дъждоприемните шахти

Задача 2.5. Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци

Основните задачи, свързани с Мярка 3: Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ, се свеждат до:

Задача 3.1. Обследване за енергийната ефективност в обществения и жилищния сграден фонд в Общината

Задача 3.2. Обновяване на улично осветление в населените места от общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление

Задача 3.3. Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради

Задача 3.4. Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

Задача 3.5. Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива

Задача 3.6. Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината

Основните задачи, свързани с Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи, се свеждат до:

Задача 4.1. Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата

Задача 4.2. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други

Задача 4.3. Дейности за превенция, укрепване и овладяване на свлачища

Задача 4.4. Превенция и защита от пожари

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

МЯРКА	ЗАДАЧА	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	НЕОБХОДИМИ СРЕДСТВА	ЕФЕКТ
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
Балансирано териториално развитие и опазване на околната среда					
Опазване качеството на атмосферния въздух	Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура	ежегодно	Собствени средства и ОП Развитие на регионите	100 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха с общ прах и ФПЧ10
	Насърчаване използването на електромобили или автомобили с по-ниски емисии	поястоянно	Собствени средства	50 000 лв.	Намаляване емисиите на парникови газове в атмосферата.
	Поетапно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС	поястоянно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	10 000 лв./год.	Поддържане и развитие на общетвените зелени пространства и освобождаване и обособяване на зони за паркиране
	Изграждане на обществени зони да отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Подобряване на качеството за живот Изграждане на зони за отдих и възстановяване на съществуващи зелени площи на територията на общината.
	Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа	постоянно	Собствени средства	25 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха с общ прах и ФПЧ10
	Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление	Постоянно	Собствени средства	5 000 лв./год.	Намаляване емисиите на прах и предотвратяване на замърсяването на въздуха

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване	Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба	постоянно	Собствени средства, ПУДООС, Оползотворяващи организации	25 000 лв./год.	Увеличаване количествата рециклируеми фракции; намаляване количествата депонирани отпадъци; предотвратяване смесването на специфични отпадъци с общия битов отпадъчен поток
	Рекултивация на съществуващи замърсени територии	постоянно	Собствени средства, ОПОС	125 000 лв./год.	Ограничаване замърсяването с отпадъци
	Ликвидиране на нерегламентирани депа	постоянно	Собствени средства	25 000 лв./год.	Ограничаване замърсяването с отпадъци
	Поддръжка на проводимостта на дерета и дъждоприемните шахти	ежегодно	Собствени средства, Оперативни програми	25 000 лв./год.	Ограничаване на почвената ерозия и предотвратяване риска от наводнения
	Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци	постоянно	Собствени средства	25 000 лв./год.	Предотвратяване замърсяването на повърхностни и подземни води и почвите
Повишаване на енергийната ефективност и използването на ВЕИ	Обследване за енергийната ефективност в обществения и жилищния сграден фонд в Общината	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност
	Обновяване на улично осветление в населените места от общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	50 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност Подобряване състоянието на уличната мрежа с подмяна на уличното осветление.

	Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради	ежегодно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми, Национален план за възстановяване и устойчивост	1 500 000 лв./год.	Повишаване на енергийната ефективност и намаляване количествата използвани горива, съответно намаляване емисиите от CO2 и прах
	Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети.	ежегодно	Собствени средства, Оперативни програми, Частни инвестиции, Национален план за възстановяване и устойчивост	150 000 лв./год.	Намаляване количествата използвани твърди горива и съответно намаляване емисиите от CO2 и прах
	Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива	ежегодно	Частни инвестиции, ПУДООС, Оперативни програми	20 000 лв./год.	Намаляване количествата използвани твърди горива и съответно намаляване емисиите от CO2 и прах
	Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината	2023-2027	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми, Национален план за възстановяване и устойчивост	150 000 лв./год.	Намаляване емисиите от CO2, азотни окиси и прахови частици
Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи	Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата	2025	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	150 000 лв	Предотвратяване замърсяването на повърхностни и подземни води и предотвратяване на бедствие
	Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други.	2025	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	350 000 лв.	Намаляване разрушителната сила на водата с прилагане на различни видове предпазни и укрепителни съоръжения

	Дейности за превенция, укрепване и овладяване на свлачища	постоянно	Собствени средства, ПУДООС, Оперативни програми	15 000 лв./год.	Подобряване жизнената среда и възможностите за развитие осигурявайки защита на населението и инфраструктурата чрез извършване на превантивни мерки за заздравяване и укрепване на свлачища
	Превенция и защита от пожари	постоянно	Собствен принос и други източници	10 000 лв./год.	Въведени мерки за предотвратяване на горски пожари; палене на стърнища; незаконна сеч

VIII. ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Координация и контрол по изпълнението на програмата

Координацията по изпълнението на програмата следва да се осъществява съгласно нормативната база, организационната структура на общината и приетия Устройствен правилник.

Съгласно чл. 15, ал.1, т. 10 от Закона за опазване на околната среда, „Кметовете на общини... определят лицата в общинската администрация, притежаващи необходимата професионална квалификация за осъществяване на дейностите по управление на околната среда“. В община Тервел, специалисти в управлението на околната среда са назначени със заповед на кмета, в Дирекция "Човешки ресурси,социални услуги и екология"

Кметът на общината следва да назначи комисия, която да следи изпълнението на програмата. Подходящо е комисията да се събира веднъж на два месеца, като се обсъждат реализираните и предстоящите дейности, вземат се решения за възникнали проблеми, а два пъти годишно се изготвят отчети за напредъка.

При изпълнението на програмата следва да се следят заложените в плана за действие срокове и очакваните конкретни резултати.

В случай на настъпване на промени в нормативната база или възникнали необходимости от промяна на заложените мерки и дейности, Комисията следва да внесе мотивирано предложение до Общински съвет Тервел за актуализация на програмата.

Програмата за опазване на околната среда е публичен документ, който следва да е достъпен за компетентните органи, заинтересовани страни и гражданите на интернет страницата на община Тервел - https://www.tervel.bg/

2. Актуализация на програмата

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови

инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

3. Отчет за изпълнението на програмата

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Общинския съвет, който контролира изпълнението ѝ (ал. 4). Кметът на община Тервел трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността, чрез публикуването им на интернет страницата на община Тервел и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата. С настоящата програма се предлага отчетът да се изготвя и внася в Общинския съвет до 31 март всяка година, заедно с информацията за изпълнението на други стратегически документи на Общината по въпроси, свързани с опазване на околната среда. Екземпляр от отчета за изпълнението на Програмата за околна средатрябва да бъде представян за информация и в РИОСВ-Варна, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

4. Индикатори за изпълнението на програмата

№	Стратегическа мярка	Цел	Индикатори за изпълнение
1	Мярка 1: Опазване качеството на атмосферния въздух	Задача 1.1. Доизграждане, реконструкция и рехабилитация на общинската пътна инфраструктура	Дължина /км/ на извършен основен ремонт на пътна настилка
2		Задача 1.2. Насърчаване използването на електромобили или автомобили с по-ниски емисии	Брой закупени електромобили на територията на общината
3		Задача 1.3. Поетапно отстраняване от обществени места, паркинги и улици на всички излезли от употреба МПС	Брой отстранени ИУМПС
4		Задача 1.4. Изграждане на обществени зони да отдих и зелени площи, включително зелена инфраструктура за сгради	Изградени зелени площи в кв.м.
5		Задача 1.5. Действия за подобряване качеството на атмосферния въздух по отношение концентрацията на фините прахови частици - системно почистване на уличната мрежа	Въведено измиване на улиците в населени места - дължина на уличната мрежа
6		Задача 1.6. Ограничаване и прилагане на засилен контрол/санкции при замърсяване на атмосферния въздух от изгаряне на нерегламентирани горива (включително отпадъци) за отопление	Брой санкционирани лица
7	Мярка 2: Подобряване качеството на почвите, водите и намаляване на шумовото замърсяване	Задача 2.1. Оптимизиране събирането и третирането на отпадъци, внедряване на съвременни технологии за разделно събиране с цел рециклиране на битови отпадъци и повторната им употреба	Разделно събрани и рециклирани отпадъци в тонове
8		Задача 2.2. Рекултивация на съществуващи замърсени територии	Рекултивирани площи в декари
9		Задача 2.3. Ликвидиране на нерегламентирани депа	Ликвидирани нерегламентирани депа в брой и в декари
10		Задача 2.4. Поддръжка на проводимостта на деретата и дъждоприемните шахти	Дължина в метри на почистени речни корита, брой на почистени дъждоприемни шахти
11		Задача 2.5. Насърчаване на домашното компостиране на биоотпадъци	Брой съдове за зелено компостиране
12	Мярка 3: Повишаване на енергийната	Задача 3.1. Обследване за енергийната ефективност в обществения и жилищния сграден фонд в Общината	Брой обследвани сгради, обследвана площ в кв.м.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване", за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ", по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ"

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

13	ефективност и използването на ВЕИ	Задача 3.2. Обновяване на улично осветление в населените места от общината с енергийно-ефективни лампи, въвеждане на система за енергиен мениджмънт и ВЕИ на уличното осветление	Дължина в километри на улиците с обновено улично осветление
14		Задача 3.3. Изпълнение на мерки за енергийна ефективност в жилищни и обществени сгради	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите с изпълнение мерки за ЕЕ
15		Задача 3.4. Оборудване на обществени и частни сгради с фотоволтаични системи за производство на енергия за собствена консумация. Монтаж на котли на биомаса/дървесни пелети	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите, оборудвани с ФВЦ или котли на биомаса
16		Задача 3.5. Подобряване на отоплението на частните жилища и замяна на отоплението с твърди горива	Брой сгради и площ в кв.м. на сградите с подменена горивна база
17		Задача 3.6. Въвеждане на електромобили в социалните и комунално-битовите услуги предоставяни от Общината	Брой електромобили
18	Мярка 4: Управление на риска от природни бедствия, аварии и катастрофи	Задача 4.1. Предотвратяване на риска от наводнения – изграждане на отводнителни канали за отвеждане на повърхностни води и поддържане проводимостта на деретата	Дължина в метри на изградени корекции на речни корита, брой на изградени/ рехабилитиране хидротехнически съоръжения
19		Задача 4.2. Изграждане на съоръжения за борба с ерозията, залесяване на обезлесени участъци, устойчиво използване на земите и други	Брой изградени съоръжения, площ в декари на залесени участъци
20		Задача 4.3. Дейности за превенция, укрепване и овладяване на свлачища	Брой изпълнени противосвлачищни мероприятия
21		Задача 4.4. Превенция и защита от пожари	Намален брой на пожарите

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД

Този документ е създаден в изпълнение на Административен Договор № BG05SFOP001-4.003-0001-C01/20.02.2018 г. по проект „ПРОГРЕС-Подкрепа за развитие на общините, градовете и регионите за европейско сближаване”, за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд, по процедура „Подкрепа за развитие на капацитета на общините при разработването и изпълнението на проекти, съфинансирани от ЕСИФ“, по Приоритетна ос 4 „Техническа помощ за управлението на ЕСИФ”

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ